

Biuletyn WPHI

Biuletyn Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Moskwie

3/2007

Szanowni Państwo!

W kolejnym, trzecim w tym roku numerze Biuletynu WPHI prezentujemy analizę konkurencyjności polskiego eksportu oraz inwestycji na rynku rosyjskim w oparciu o dane za cały 2006 rok, problematykę rynku farmaceutycznego Rosji, możliwości współpracy z Obwodem Jarosławskim FR, najbliższe targi, a także informacje aktualizujące zagadnienia prawa gospodarczego Rosji.

Przygotowujemy nowe informacje i opracowania, m.in. na temat sektora budowlanego w FR, zagadnień prawnych prowadzenia działalności gospodarczej na rynku rosyjskim, regionów Rosji, funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych i in. Liczymy na Państwa uwagi i opinie oraz współpracę na łamach Biuletynu WPHI.

Zainteresowanych prosimy o kontakt na adres poland@polweh.ru

*Aleksander Milota
I Radca*

Spis treści:

1. Konkurencyjność polskiego eksportu na rynku rosyjskim w 2006 .....**2**
2. Inwestycje zagraniczne w Federacji Rosyjskiej. Polskie inwestycje w Rosji w 2006 roku.....**27**
3. Zmiany na rosyjskim rynku farmaceutyków.....**38**
4. Potencjał gospodarczy i propozycje inwestycyjne Obwodu Jarosławskiego dla polskich przedsiębiorców **42**
5. Największe wystawy międzynarodowe w Moskwie w kwietniu 2007.....**49**
6. Licencjonowanie niektórych rodzajów działalności gospodarczej w FR (aktualizacja).....**52**

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEGO EKSPORTU NA RYNKU ROSYJSKIM W 2006 ROKU

W 2006 roku zachowana została tendencja wzrostu polskiego eksportu do Rosji. Tempo wzrostu było jednak niższe od wskaźników lat ubiegłych, na co wpływa zarówno wprowadzone przez Rosję w listopadzie 2005 roku embargo na dostawy produktów roślinnych i zwierzęcych, jak i osłabienie dynamiki wzrostu niektórych innych pozycji polskiego eksportu na rynek rosyjski.

Według rosyjskiej statystyki celnej, w 2006 roku polski eksport do Rosji wynosił 3.253,3 mln USD (wzrost o 11,8% w porównaniu z 2005 r.), co stanowiło 2,5% rosyjskiego importu ogółem (w 2005 roku udział polskich dostaw wynosił 3,0%). Tempo wzrostu łącznego rosyjskiego importu wynosiło 39,1%, co było wyższym wskaźnikiem niż tempo przywozu z Polski.

W poszczególnych sekcjach polski eksport do Rosji kształtował się następująco.

Zwierzęta żywe; produkty pochodzenia zwierzęcego (I) – 78,7 mln USD (przyrost wartości polskiego eksportu wyniósł 0,6 mln USD, 2,4% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 0,8% w stosunku do 2005 r. (ogólny rosyjski import w danej sekcji zwiększył się o 33,5%).

Produkty pochodzenia roślinnego (II) – 211,8 mln USD (zmniejszenie wartości polskiego eksportu o 21,9 mln USD, 6,5% udział w polskim eksporcie do Rosji); spadek eksportu o 9,4% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 32,8%).

Tłuszcze i oleje pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego; gotowe tłuszcze jadalne (III) – 1,8 mln USD (przyrost wartości eksportu o 0,1 mln USD, 0,05% udziału w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 8,1% (ogólny rosyjski import w sekcji obniżył się o 8,6%).

Udział Polski w imporcie FR na tle dostaw z innych krajów.

Polska zajęła 21 miejsce (13 miejsce w 2005) z udziałem w imporcie FR 1,2%; pierwsze miejsca zajęły: Brazylia (19,7%), USA (10,6%) i Niemcy (8,4%), znacznie zmniejszył się import z Ukrainy (w 2005 na 3 miejscu, w 2006 na 13).

Polska zajęła 7 miejsce (spadek o 2 miejsca w porównaniu z 2005) z udziałem w imporcie FR: 3,9%. Pierwsze miejsce tradycyjnie zajęły Ekwador i Uzbekistan, obniżyła się pozycja Chin na rzecz Turcji.

Polska zajęła 24 miejsce (25 miejsce w 2005) – 0,3% udział. Pierwsze miejsca niezmiennie Malezja, Indonezja, Ukraina

Gotowe artykuły spożywcze; napoje bezalkoholowe, alkoholowe i ocet; tytoń i przemysłowe namiastki tytoniu (IV) – 286,7 mln USD (zwiększenie wartości eksportu o 11,5 mln USD, 8,8% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 4,2% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 10,8%).

Polska zajęła 7 miejsce (5 w 2005 r.) – 3,9% udział. Liderzy – Ekwador, Uzbekistan, Turcja, osłabienie pozycji Chin (w 2005 – 2 miejsce).

Łącznie polski eksport rolno – spożywczy (sekcje I – IV): 579 mln USD (17,8% udział w polskim eksporcie do Rosji); spadek eksportu o 1,7% (wartościowo o 9,8 mln USD). W 2006 roku rosyjski import artykułów rolno – spożywczych zwiększył się o 22,6%.

Produkty mineralne (V) – 23,5 mln USD (przyrost wartości eksportu o 5,3 mln USD, 0,7% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 28,9% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 54,1%).

Polska zajęła 16 miejsce (13 w 2005) z udziałem w imporcie FR 0,5%. Liderem tradycyjnie pozostał: Kazachstan (61,7%), następnie Ukraina (6,6%) i Turkmenia (6,4%).

Produkty przemysłu chemicznego lub przemysłów pokrewnych (VI) – 514,6 mln USD (przyrost eksportu o 30,1 mln USD, 15,8% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 6,3% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 29,8%).

Polska zajęła 9 miejsce (spadek o 3 miejsca) z udziałem w imporcie FR: 3,5%. Wiodące miejsca zajęły: Niemcy (16,6%), Francja (11,1%) i Ukraina (5%).

Tworzywa sztuczne i artykuły z nich; kauczuk i artykuły z kauczuku (VII) – 346,7 mln USD (przyrost eksportu o 108,4 mln USD, 10,6% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 45,5% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 37%).

Polska zajęła 4 miejsce (5 w 2005) z udziałem w imporcie FR: 5,7%. Wiodące miejsca niezmiennie: Niemcy (17,5%), Korea Płd. (10,7%), Chiny (8,4%).

Skóry i artykuły z nich (VIII) – 4,9 mln USD (przyrost eksportu o 1,9 mln USD, 0,1% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 65,7% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 61%).

Polska zajęła 9 miejsce (10 w 2005 r.) – 1,3% udział. Liderzy nie zmienili się: Chiny (35,6%), Włochy (16,1%), Turcja (15,2%).

Drewno i artykuły z drewna (IX) – 72,7 mln USD (przyrost eksportu o 12,5 mln USD, 2,2% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 20,8% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 36,2%).

Polska niezmiennie na 2 miejscu z udziałem w imporcie FR - 14,1%, I miejsce Niemcy (24,8%), III-Chiny (13%).

Ścier z drewna lub z pozostałego włóknistego materiału celulozowego; papier i tektura oraz artykuły z nich (X) – 355,4 mln USD (przyrost eksportu o 37,1 mln USD, 10,9% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 11,7% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 18,4%).

Polska zajęła 16 miejsce (12 w 2005 r.) – 1,4% udział. Liderzy: Niemcy (17,3%), Chiny (16,4%), Korea Płd. (8,8%).

Materiały i artykuły włókiennicze (XI) – 80,4 mln USD (przyrost eksportu o 22,9 mln USD, 2,5% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 39,8% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 45,1%).

Polska zajęła 10 miejsce (11 w 2005). Wiodące miejsca niezmiennie: Chiny (27,9%), Turcja (11%), Niemcy (6,7%).

Obuwie, nakrycia głowy, parasole, laski, stołki myśliwskie; pióra preparowane i artykuły z nich; kwiaty sztuczne (XII) – 17,9 mln USD (zmniejszenie wartości eksportu o 1,3 mln USD, 0,5% udział w polskim eksporcie do Rosji); spadek eksportu o 7% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 96,8%).

Polska zajęła 6 miejsce (4 w 2005) z udziałem w imporcie FR 1,5%; bezwzględny liderem pozostały Chiny (68,9%), kolejne pozycje zajęły Włochy (8,2%) i Wietnam (3,4%).

Łącznie polski eksport wyrobów przemysłu lekkiego (sekcje XI – XII): 98,3 mln USD (3% udział w polskim eksporcie do Rosji), wzrost eksportu o 28,2% (wartościowo o 21,6 mln USD). W 2006 roku ogólny rosyjski import wyrobów przemysłu lekkiego zwiększył się o 55,6%.

Artykuły z kamienia, gipsu, cementu, azbestu, miki lub podobnych materiałów; wyroby ceramiczne; szkło i wyroby ze szkła (XIII) – 180,3 mln USD (przyrost eksportu o 19,6 mln USD, 5,5% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 12,2% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 23,5%).

Polska niezmiennie na 2 miejscu z udziałem w imporcie FR: 9,9%; I miejsce Chiny (24,7%), III Niemcy (8,7%).

Metale nieszlachetne i artykuły z metali nieszlachetnych (XV) – 281,4 mln USD (przyrost eksportu o 113,4 mln USD, 8,6% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 67,5% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 38,2%).

Polska zajęła 6 miejsce (11 w 2005) z udziałem w imporcie FR: 3,0%. Wiodące miejsca niezmiennie: Ukraina (32,7%), Niemcy (14%), Chiny (7,8%).

Maszyny i urządzenia mechaniczne; sprzęt elektryczny; ich części; urządzenia do rejestracji i odtwarzania dźwięku, urządzenia telewizyjne do

Polska zajęła 16 miejsce (12 w 2005 r.) – 1,4% udział. Liderzy: Niemcy (17,3%), Chiny (16,4%), Korea Płd. (8,8%).

rejestracji i odtwarzania obrazu i dźwięku oraz części i wyposażenie dodatkowe do tych urządzeń (XVI) – 513,7 mln USD (przyrost eksportu o 67,6 mln USD, 15,7% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 15,2% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 39,2%).

Pojazdy, statki powietrzne, jednostki pływające oraz współdziałające urządzenia transportowe (XVII) – 140,8 mln USD (przyrost eksportu o 64,8 mln USD, 4,3% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 85,1% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 64,0%).

Polska zajęła 24 miejsce (21 w 2005 r.) z niezmiennym udziałem w imporcie FR – 0,6%. Wiodące miejsca tradycyjnie zajęły: Japonia (24%), Niemcy (14,3%), Korea Płd. (9%).

Przyrządy i aparatura, optyczne, fotograficzne, kinematograficzne, pomiarowe, kontrolne, precyzyjne, medyczne lub chirurgiczne; zegary i zegarki; instrumenty muzyczne; ich części i akcesoria (XVIII) – 20,7 mln USD (przyrost eksportu o 5,8 mln USD, 0,6% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 39,2% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 67,7%).

Polska zajęła 26 miejsce (24 w 2005 r.) z udziałem w imporcie FR 0,5%; wiodące miejsca niezmiennie: Niemcy (20,8%), USA (16,3%) i Japonia (10,1%).

Łącznie polski eksport maszyn i urządzeń (sekcje XVI – XVIII): 675,2 mln USD (20,7 % udział w polskim eksporcie do Rosji), wzrost eksportu o 25,7% (wartościowo o 138,2 mln USD). W 2006 roku ogólny rosyjski import maszyn i urządzeń zwiększył się o 48,8%.

Artykuły przemysłowe różne, w tym meble (XX) – 120,9 mln USD (przyrost eksportu o 31,6 mln USD, 3,7% udział w polskim eksporcie do Rosji); wzrost eksportu o 35,3% (ogólny rosyjski import w sekcji zwiększył się o 38,9%).

Polska niezmiennie na 4 miejscu z udziałem w imporcie FR: 5,6%. Liderzy nie zmienili się: Chiny (31,5%), Włochy (13,1%) i Niemcy (8%)

Powyższe dane wskazują, że zwiększa się konkurencyjność polskiego eksportu na rynku rosyjskim w sekcjach tworzyw sztucznych i wyrobów z tworzyw sztucznych (wzrost eksportu o 45,5% w porównaniu z 2005 r.); skór i artykułów z nich (+65,7%); metali nieszlachetnych i artykułów z nich (+67,5%); pojazdów, statków powietrznych, jednostek pływających oraz współdziałających urządzeń transportowych (+85,1%). Relatywnie wysoką konkurencyjność utrzymały w 2006 roku materiały i artykuły włókiennicze (wzrost eksportu

o 39,8% w porównaniu z 2005 r.); artykuły z kamienia, gipsu, cementu, azbestu, miki lub podobnych materiałów, wyroby ceramiczne, szkło i wyroby ze szkła (+12,2%); przyrządy i aparatura, ich części i akcesoria(+39,2%), a także artykuły meblarskie (+35,3%).

Z kolei spadek konkurencyjności dotyczy w polskim eksporcie artykułów rolno – spożywczych, przede wszystkim produktów pochodzenia roślinnego (głównie z uwagi na wprowadzone przez stronę rosyjską embargo).

Konkurencyjność poszczególnych pozycji towarowych kształtowała się w sposób zróżnicowany.

Generalnie, z uwagi na w.wym. uwarunkowania, pogorszyła się konkurencyjność całej branży **artykułów rolno – spożywczych.**

Negatywne tendencje dotyczyły m.in. towarów pochodzenia zwierzęcego i roślinnego, objętych wprowadzonym przez stronę rosyjską od listopada 2005 roku embargiem na dostawy z Polski. Dotyczy to m.in. mięsa wieprzowego, mięsa wołowego, podrobów jadalnych, tłuszczu wieprzowego.

Wśród produktów pochodzenia roślinnego największy spadek odnotował eksport roślin żywych, sadzonek, następnie kapusty, kalafiorów i warzyw kapustnych, marchwi i innych korzeni jadalnych, cebuli i warzyw cebulowych, a także kwiatów ciętych, jabłek, ziemniaków, ogórków.

Ponadto, **obniżyła się konkurencyjność** eksportu takich artykułów rolno–spożywczych, jak: sery i twarogi (spadek eksportu o 21,1% i udziału w imporcie FR z 2,1% do 1,9%), serwatka itp. artykuły ze składników naturalnego mleka (spadek eksportu o 31,4% i udziału z 10,4% do 9,3%), przetwory warzywne pozostałe niemrożone – głównie chipsy (spadek eksportu o 45,0% i udziału z 16,7% do 7,6%), dżemy, galaretki, przeciery itp. przetwory owocowe (spadek eksportu o 68,7% i udziału z 29,7% do 9,0%), soki owocowe (spadek eksportu o 13,4% i udziału z 2,3% do 1,5%), esencje i koncentraty kawy i herbaty (spadek eksportu o 20,5% i udziału z 4,3% do 3,4%), sosy, przyprawy itp. wyroby (spadek eksportu o 14,7% i udziału z 15,1% do 11,9%), zupy, buliony i przetwory z nich (spadek eksportu o 42,6% i udziału z 18,9% do 10,7%), wody mineralne (spadek eksportu o 39,5% i

udziału z 25,1% do 12,4%), tytoń nieprzetworzony (spadek eksportu o 75,8% i udziału z 0,7% do 0,2%), przetworzony tytoń (spadek eksportu o 86,1% i udziału z 10,7% do 2,1%).

Z kolei **wzrost konkurencyjności** dotyczył następujących pozycji towarowych: jogurty, kefiry itp. artykuły mleczne (wzrost eksportu o 69,5%, wzrost udziału w imporcie FR z 21,9% do 43,6%, m.in. z uwagi na spadek łącznego przywozu Rosji w danej pozycji towarowej o 14,8%), masło (ok. 8 – krotny wzrost eksportu i wzrost udziału w imporcie FR z 1,6% do 9,8%) – jest to jedna z najbardziej dynamicznie zwiększających się pozycji polskiego eksportu na rynek rosyjski, trzoda chlewna żywa (2,7 – krotny wzrost eksportu, ok. 42% udział w imporcie FR) – aktywizacja działań eksporterów związana z embargiem na dostawy mięsa do Rosji; cukier (wzrost eksportu o 56,8% i udziału z 2,3% do 2,6%), wyroby cukiernicze niezawierające kakao – biała czekolada (2,6 – krotny wzrost eksportu i udziału z 13,4% do 30,4%), pasta kakaowa (wzrost eksportu o 42% i udziału z 7% do 9%), czekolada i wyroby czekoladowe bez nadzienia (wzrost eksportu o 74% i udziału z 9,2% do 14,3%), ekstrakt słodowy, przetwory spożywcze z mąki, kasz, mączki, skrobi niezawierające kakao (wzrost eksportu o 76,7% i udziału z 3,6% do 5,2%), preparaty do karmienia zwierząt (wzrost eksportu o 34,1% i udziału z 3,0% do 3,3%), mąki, mączki, granulki z mięsa (ponad 2,7 – krotny wzrost eksportu i udziału z 0,9% do 3,1%), papierosy, cygaretki (2,8 – krotny wzrost eksportu i udziału z 1,4% do 2,4%).

Relatywnie **wysoką konkurencyjność** na rynku rosyjskim utrzymały takie artykuły rolno-spożywcze, jak: drób domowy, żywy (wzrost eksportu o 23,5%, 11,7% udział w imporcie FR), mieszanki warzyw mrożone (1,8% wzrost eksportu, 59% udział w imporcie FR), owoce mrożone (36,2% wzrost eksportu, 60,8% udział w imporcie FR), herbata (wzrost eksportu o 8,6%, stały udział ok. 1,4% w imporcie FR), mąka, mączka, płatki ziemniaczane (25,5% wzrost eksportu, 8% udział w imporcie FR), margaryna (22,6% wzrost eksportu, stabilny 1,7% udział w imporcie FR), przetwory spożywcze zbożowe (5,6% wzrost eksportu, 54,5% udział w imporcie FR), wyroby piekarnicze (13,3% wzrost eksportu, stabilny ok. 15% udział w imporcie FR), przetwory warzywne pozostałe, mrożone (0,8% wzrost eksportu, 61,1% udział w imporcie FR), drożdże (3,4% wzrost eksportu, stabilny 5,3% udział w imporcie FR).

W najbliższych latach nadal prognozuje się wysoką chłonność i zapotrzebowanie rynku rosyjskiego na artykuły rolno – spożywcze. Polscy przedsiębiorcy oferują konkurencyjną ofertę eksportową, która ma szansę zbytu w FR. Niektóre firmy planują

podejmowanie inwestycji w Rosji (m.in. w sferze produkcji przypraw, napojów, wyrobów cukierniczych). Warunkiem praktycznej realizacji możliwości wzrostu polskiego eksportu jest likwidacja barier i ograniczeń w dostępie do rynku rosyjskiego, w tym zniesienie embarga na dostawy z Polski artykułów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, zwiększenie zakresu kontroli polskich zakładów produkcyjnych zainteresowanych uzyskaniem certyfikatów umożliwiających eksport do Rosji (m.in. artykułów mleczarskich, ryb i innych).

Relatywnie silną pozycję, jednak przy określonym spadku konkurencyjności, zachowały na rynku rosyjskim polskie **towary przemysłu chemicznego**.

Wzrost konkurencyjności dotyczył takich towarów, jak: nawozy azotowe (wzrost eksportu o 85,7%, wzrost udziału w imporcie FR z 34,8% do 44,8%), farby i pokosty (wzrost eksportu o 47,7% i udziału z 2,3% do 2,4%), pozostałe farby i pokosty (2,7 – krotny wzrost eksportu, wzrost udziału w imporcie z 13,4% do 20,9%), mydło i produkty organiczne powierzchniowo czynne itp. preparaty do mycia skóry (wzrost eksportu o 20,4% i udziału z 8,7% do 8,9%), sztuczny grafit i inne preparaty na bazie grafitu (17 – krotny wzrost eksportu i udziału z 0,2% do 4%), gotowe spoiwa do form odlewniczych lub rdzeni itp. produkty chemiczne (wzrost eksportu o 19,7% i udziału z 2,0% do 2,1%).

Wysoką konkurencyjność na rynku rosyjskim utrzymały: leki (wartość eksportu wyniosła 176,6 mln USD, wzrost eksportu o 13,6%, 3,4% udział w imporcie FR), wyroby chemii budowlanej – kit szklarski, masy uszczelniające, wypełniacze malarskie, preparaty do fasad, ścian wewnętrznych, podłóg, sufitów itp. (57,4 mln USD, wzrost eksportu o 29,8%, udział w imporcie 15,8%), preparaty do golenia, dezodoranty, preparaty do kąpieli itp. (22,2 mln USD, wzrost eksportu o 1,3% i 9,5% udział w imporcie FR), kleje i środki klejące (wzrost eksportu o 16,3%, 7,8% udział w imporcie FR).

Z kolei **spadek konkurencyjności** objął prawie całą grupę kosmetyków (w 2006 roku eksport obniżył się o 8,3% i wyniósł 165 mln USD; nastąpił spadek udziału w imporcie FR z 15,2% w 2005 r. do 11% w 2006 r.), wśród nich: wody toaletowe (eksport obniżył się o 7,7%, a udział w imporcie FR spadł z 15,3% w 2005 do 9,4% w 2006), preparaty do upiększania, makijażu i pielęgnacji skóry (spadek eksportu o 13,3% i udziału z 19% do 13,3%), preparaty do włosów (spadek eksportu o 0,6% i udziału z 15,6% do 12,5%), preparaty do higieny zębów i jamy ustnej (spadek eksportu o 22,4% i udziału z 4,3% do 3,1%).

Zdecydowanie zmniejszyła się również konkurencyjność proszków do prania oraz preparatów czyszczących (spadek eksportu o 30,1% i udziału w imporcie FR z 16,5% do 9,0%, co wiązało się m.in. z uruchamianiem produkcji w Rosji, jak i wzrostem konkurencji innych dostawców zagranicznych).

Pomimo uruchamiania produkcji leków w Rosji, zapotrzebowanie na farmaceutyki w FR w najbliższych latach nadal będzie w znacznym stopniu zaspokajane przez import (choć wskaźnik pokrycia popytu przez import będzie się zmniejszał, m.in. w rezultacie tworzenia w Rosji konsorcjum farmaceutycznego oraz zmian w systemie refundacji leków w FR). Wzrasta również zapotrzebowanie rynku rosyjskiego na artykuły chemii budowlanej. Zwiększa się rosyjski import kosmetyków w skali przekraczającej 20% rocznie. Stwarza to szanse dla rozwoju polskiego eksportu w.wym. towarów w 2007 roku.

Zwiększyła się konkurencyjność na rynku rosyjskim polskich **wyrobów z tworzyw sztucznych oraz z kauczuku.**

Wzrost konkurencyjności dotyczył w szczególności: polimerów etylenu (3,6-krotny wzrost eksportu i udziału z 0,4% do 0,7%), polimerów propylenu (15-krotny wzrost eksportu i udziału w imporcie FR z 0,7% do 6,8%), polimerów chlorku winylu (4 – krotny wzrost eksportu i udziału z 1,2% do 2,1%), poliacetali, żywic epoksydowych i alkaidowych, poliestrów (wzrost eksportu o 17,4% i udziału z 0,6% do 0,7%), rur, przewodów itp. artykułów z tworzyw sztucznych (wzrost eksportu o 70,4% i udziału w imporcie FR z 12,7% do 14,4%), pozostałych płyt, arkuszy, folii, taśm, pasów z tworzyw sztucznych (ok. 2,8 – krotny wzrost eksportu i udziału z 7,1% do 15%), naczyń i innych artykułów gospodarstwa domowego z tworzyw sztucznych (wzrost eksportu o 35,8% i udziału z 14,6% do 16,3%), płyt, arkuszy, taśm, prętów z gumy innej niż ebonit (wzrost eksportu o 43,6% i udziału z 8,1% do 10,1%), przewodów, rur i węży z gumy innej niż ebonit (wzrost eksportu o 92,7% i udziału z 2,1% do 3,6%), nowych opon pneumatycznych, gumowych (ponad 2-krotny wzrost eksportu o i udziału z 2,5% do 3,8%), pozostałych wyrobów z gumy innej niż ebonit (ponad 2-krotny wzrost eksportu i udziału z 3,1% do 4,4%).

Wysoką konkurencyjność utrzymały dostawy włókien z tworzyw sztucznych (wzrost eksportu o 36% i stabilny 12,1% udział w imporcie FR), wanien, zlewów, umywalek i podobnych artykułów sanitarnych z tworzyw sztucznych (wzrost eksportu o 23,8%, 5,5%

udział w imporcie FR), artykułów do transportu i pakowania towarów z tworzyw sztucznych – butelki i pojemniki do 2 l (wzrost eksportu 12%, 16,1% udział w imporcie FR), artykułów budowlanych z tworzyw sztucznych (wzrost eksportu o 33,8%, stabilny 10,3% udział w imporcie FR).

Spadek konkurencyjności objął eksport żywic aminowych, fenolowych i poliuretanów (spadek eksportu o 71,7% i udziału z 4,2% do 0,9%), taśm przenośnikowych, pasów napędowych z gumy (spadek eksportu o 41,8% i udziału z 18,3% do 8,9%).

Chłonność rynku rosyjskiego będzie wzrastać w najbliższych latach w tempie ponad 20% rocznie, co tworzy warunki dla zasadniczego wzrostu polskiego eksportu.

Relatywnie wysoką konkurencyjność na rynku rosyjskim utrzymały w 2006 roku dostawy takich **wyrobów z drewna**, jak: płyty wiórowe (wartość polskiego eksportu wyniosła 42 mln USD, wzrost eksportu o 28,8%, stabilny ok. 30% udział w imporcie FR), płyty pilśniowe drewnopochodne (22 mln USD, wzrost eksportu o 21,6%, 14,4% udział w imporcie FR), wyrobów stolarskich, ciesielskich dla budownictwa (2,5 mln USD, wzrost eksportu o 7%, 3% udział w imporcie FR), pozostałych artykułów z drewna (3,7 mln USD, wzrost eksportu o 7,8%, 13,2% udział w imporcie FR).

Spadła natomiast konkurencyjność skrzyni, pudeł i podobnych wyrobów z drewna (spadek eksportu o 23,4% i udziału z 9% do 2,4%).

Perspektywy wzrostu eksportu będą w określonym stopniu ograniczone konkurencją produkcji uruchamianej w Rosji, na co ukierunkowana jest polityka gospodarcza FR.

Dostatecznie wysoką konkurencyjnością charakteryzują się polskie **wyroby przemysłu celulozowo – papierniczego**.

Wzrost konkurencyjności dotyczył papieru i tektury niepowlekanych (ponad 2-krotny wzrost eksportu i udziału z 1,3% do 2,2%), książek, broszur i podobnych materiałów drukowanych (prawie 2-krotny wzrost eksportu i udziału z 1,4% do 2,5%), gazet, dzienników i czasopism (wzrost eksportu o 77,8% i udziału w imporcie FR z 11,3% do 18%), wyrobów drukowanych pozostałych – katalogów towarowych (wzrost eksportu o 32,4% i udziału z 12,6% do 13,9%).

Relatywnie **wysoką konkurencyjność** utrzymały środki higieniczno – kosmetyczne: papier toaletowy, pieluszki, podpaski, ręczniki i chusteczki papierowe itp. (wzrost eksportu o 17,9%, jednak przy spadku udziału w imporcie FR z 39,3% do 36,1% z uwagi na szybszy wzrost dostaw z innych kierunków). Określony spadek tempa wzrostu eksportu wiązał się również częściowo z konkurencją produkcji uruchamianej w Rosji.

Spadek konkurencyjności dotyczył papieru i tektury falistych (spadek eksportu o 90,4% i udziału z 45,3% do 4%), papieru i tektury powlekanych (spadek eksportu o 10,2% i udziału z 2,1% do 1,5%), papieru, tektury, waty celulozowej impregnowanych (spadek eksportu o 42% i udziału z 11,9% do 6,3%), a także etykiet wszelkich rodzajów z papieru lub tektury (spadek eksportu o 7,1% i udziału z 8,9% do 7,3%).

Zwiększająca się konkurencja na rynku rosyjskim zarówno ze strony innych dostawców zagranicznych, jak i produkcji w FR w określonym stopniu ogranicza możliwości zasadniczego wzrostu polskiego eksportu.

Dostatecznie szybko wzrastał polski eksport **wyrobów przemysłu lekkiego**, jednak tempo wzrostu łącznego przywozu FR było zdecydowanie wyższe, co spowodowało zmniejszenie i tak nieznacznego udziału dostaw z RP do poziomu poniżej 3% w 2006 roku.

Wzrost konkurencyjności dotyczył dostaw m.in. przędzy z włókien syntetycznych (71,8% wzrost eksportu i udziału w imporcie FR z 5,7% do 6,9%), włóknin (wzrost eksportu o 61,1% i udziału z 9,4% do 10,5%), podkoszulek z dzianin (2 - krotny wzrost eksportu i udziału z 2,4% do 3,0%), bluz, swetrów, kamizelek itp. artykułów z dzianin (prawie 3 - krotny wzrost eksportu i udziału z 1,4% do 2%), rękawiczek, rękawic (ponad 2,6-krotny wzrost eksportu i udziału z 4,5% do 10,8%), męskich i chłopięcych zestawów ubraniowych, marynarek, spodni (ponad 2,5 – krotny wzrost eksportu i udziału z 2% do 3,2%), części obuwniczych (wzrost eksportu o 54,3%, stabilny ponad 5,5% udział w imporcie FR).

Relatywnie **korzystnie kształtowały się** dostawy tekstyliów impregnowanych pokrytych tworzywem sztucznym (wzrost eksportu o 14,4%, 4,3% udział w imporcie FR), pozostałych dzianin (wzrost eksportu o 67,6% i stabilny 2,8% udział w imporcie FR), damskich i dziewczęcych bluzek, koszul z dzianin (wzrost eksportu o 70,8% i udział w imporcie FR na poziomie 7,7%), pidżam, szlafroków itp. wyrobów z dzianin (wzrost eksportu o 50,7% i 14,6% udział w imporcie FR), wyrobów pończosznicy (wzrost eksportu o 43,9%, ok. 5% udział w imporcie FR), palt męskich lub chłopięcych (wzrost eksportu o 67%,

stabilny 1,8% udział w imporcie FR), palt damskich lub dziewczęcych (prawie 2-krotny wzrost eksportu i stabilny 1,1% udział w imporcie FR), damskich zestawów ubraniowych, żakietów, sukni, spódnic i spodni (wzrost eksportu o 80,4%, ok. 1,7% udział w imporcie FR), a także obuwia skórzanego (wzrost eksportu o 39,5%, 1% udział w imporcie FR) oraz nakryć głowy z dzianin (wzrost eksportu o 23,1%, 16,8% udział w imporcie FR).

Z kolei **zmniejszyła się konkurencyjność** eksportu waty z materiałów włókienniczych i włókien tekstylnych (spadek eksportu o 32,5% i udziału w imporcie FR z 10% do 6,2%), obuwia z tworzyw sztucznych (spadek eksportu o 49% i udziału z 2,0% do 0,9%). Obniżyła się również konkurencyjność dostaw parasoli (spadek eksportu o 74,5% i udziału z 9,2% do 1,5%).

Konkurencja tanich towarów azjatyckich nadal będzie utrudniała możliwości zasadniczego wzrostu polskiego eksportu do Rosji.

Relatywnie korzystnie kształtowała się sytuacja w polskim eksporcie **artykułów z kamienia, gipsu, cementu i podobnych materiałów, a także wyrobów ceramicznych i ze szkła** (tempo wzrostu dostaw z Polski było jednak znacznie niższe od tempa wzrostu rosyjskiego importu ogółem w danej sekcji).

Zwiększyła się konkurencyjność polskich dostaw proszków lub ziaren z materiałów ściernych (wzrost eksportu o 81,7% i udziału z 4,8% do 8%), wyrobów z cementu, betonu - płytki (wzrost eksportu o 16,6% i udziału z 15,8% do 23,8%), wyrobów z kamieni i innych substancji mineralnych (prawie 3 - krotny wzrost eksportu i udziału z 3,5% do 8,3%), cegły budowlanej, pustaków (wzrost eksportu o 89,9% i udziału z 7,5% do 17%), zlewów, umywalek, wanien itp. wyrobów sanitarnych ceramicznych (wzrost eksportu o 46,1%; stabilny 13,4% udział w imporcie FR), wielościennych elementów izolacyjnych ze szkła (ponad 2-krotny wzrost eksportu i udziału z 14,8% do 20,1%), a także artykułów gospodarstwa domowego ze szkła (wzrost eksportu o 27,7%; stabilny 3,2% udział w imporcie FR).

Relatywnie **wysoką konkurencyjność** utrzymały wełny mineralne itp. materiały izolujące (eksport na poziomie 2005 r., 18,5% udział w imporcie FR), wyroby z asfaltu (wzrost eksportu o 10,2%, nieznaczny spadek udziału z 29,7% do 26,4% w imporcie FR), wyroby z gipsu (wzrost eksportu o 38,5%, stabilny 36,2% udział w imporcie FR), płytki

ścienne ceramiczne szkliwione (wzrost eksportu o 15,6%, ok. 17% udział w imporcie FR), szkło bezpieczne (wzrost eksportu o 41,4%, stabilny 3,6% udział w imporcie FR), lustra (wzrost eksportu o 7,6%, nieznaczny spadek udziału w imporcie FR z 21,6% do 18,9%), butelki i inne pojemniki ze szkła (wzrost eksportu o 5%, stabilny ok. 16% udział w imporcie FR).

Jednocześnie **zmniejszyła się konkurencyjność** polskich dostaw płyt chodnikowych, kafli, płytek ściennych, nieszkliwionych (spadek eksportu o 28,1% i udziału w imporcie FR z 9,4% do 4,9%), szkła lanego i walcowanego (spadek eksportu o 17,6% i udziału w imporcie FR z 60% do 47,2%), szkła typu „float” i szkła o powierzchni szlifowanej lub polerowanej (spadek eksportu o 24,8% i udziału z 8% do 4,4%) oraz włókien szklanych (spadek eksportu o 44,7% i udziału z 5,2% do 2,1%).

Rozwój budownictwa w Rosji stwarza możliwości dla zasadniczego wzrostu polskiego eksportu w danej grupie towarowej, pomimo aktywizacji działalności inwestycyjnej w tej sferze na rynku rosyjskim.

Wzrosła konkurencyjność **wyrobów z metali nieszlachetnych**.

Pozytywne tendencje dotyczą większości towarów w danej sekcji, w tym m.in. wyrobów walcowanych płaskich z żeliwa lub stali niestopowej walcowanych na gorąco (46 – krotny wzrost eksportu i wzrost udziału w imporcie FR z 0,3% do 6,5%), rur, przewodów, profili drażonych z żeliwa lub ze stali (wzrost eksportu o 81,6% i udziału z 4,2% do 5,3%), konstrukcji i części konstrukcji stalowych (wzrost eksportu o 20% i udziału z 4,7% do 6%), puszek, beczek, skrzynek i podobnych pojemników ze stali (ponad 2 – krotny wzrost eksportu i udziału z 5,5% do 9,9%), wkrętów, śrub, nakrętek itp. wyrobów ze stali (wzrost eksportu o 55,9% i udziału z 3,6% do 4,1%), kuchenek, podgrzewaczy płytowych nieelektrycznych – gazowych (wzrost eksportu o 51,8% i udziału z 9% do 11,5%), grzejników oraz ich części z żeliwa lub stali, nieelektrycznych (wzrost eksportu o 71,8% i udziału z 8,9% do 11,3%), artykułów gospodarstwa domowego i ich części z żeliwa i stali, zmywarek do czyszczenia naczyń ze stali (wzrost eksportu o 55,4% i udziału z 2,1% do 2,4%), pozostałych artykułów z żeliwa i stali (ponad 2 – krotny wzrost eksportu i udziału z 2,6% do 3,4%), artykułów gospodarstwa domowego z aluminium (ponad 3 – krotny wzrost eksportu i udziału z 1,9% do 4%), pił ręcznych, brzeszczotów do pił (wzrost eksportu o 55,8% i udziału z 4,1% do 5,1%),

kluczy maszynowych ręcznych (wzrost eksportu w 72,2% i udziału z 6,2% do 9,2%), lamp lutowniczych, imadeł, kowadeł itp. narzędzi ręcznych (wzrost eksportu o 55,9% i udziału z 4,1% do 6,2%), korków, pokryw, wieczek, kapsli i innych akcesoriów do opakowań z metali nieszlachetnych (2,5 – krotny wzrost eksportu i udziału z 6,6% do 11,0%) oraz drutów, prętów, rur i podobnych wyrobów z metali nieszlachetnych (ponad 3,5-krotny wzrost eksportu i udziału z 2,4% do 6,9%).

Utrzymana została **wysoka konkurencyjność** dostaw wyrobów walcowanych płaskich z żeliwa lub stali niestopowej, platerowanych, powlekanych (wzrost eksportu o 22,9%, stabilny 0,5% udział w imporcie FR), kątowników, kształtowników i profili z żeliwa i stali (wzrost eksportu o 7% r., stabilny ok. 3,4% udział w imporcie FR), rur i przewodów rurowych, bez szwu, z żeliwa i ze stali (wzrost eksportu o 26,5%, stabilny 0,8% udział w imporcie FR), sztab, prętów i kształtowników z aluminium (wzrost eksportu o 30,9%, udziału w imporcie FR na poziomie 9%) oraz brzytw, maszynek do golenia i żyłek (wzrost eksportu o 20,1%, stabilny ponad 13% udział w imporcie FR), opraw, okuć i podobnych wyrobów z metalu nieszlachetnego (wzrost eksportu o 69,6%; 8,4% udział w imporcie FR).

Spadek konkurencyjności dotyczył rur i przewodów rurowych o przekroju w kształcie koła (spadek eksportu o 90,4%), łączników rur i przewodów rurowych (spadek eksportu o 32% i udziału z 2,5% do 1,4%), wyrobów sanitarnych i ich części z żeliwa lub stali (spadek eksportu o 28,3% i udziału w imporcie FR z 4,9% do 2,9%) oraz pojemników aluminiowych (spadek eksportu o 27,8% i udziału w imporcie FR z 16,4% do 7,2%).

Wzrost zapotrzebowania rynku rosyjskiego na w.wym. artykuły pozwala zakładać utrzymanie wysokiej dynamiki polskiego eksportu do Rosji w danej sekcji w 2007 roku.

Wysoki poziom konkurencyjności zachowały polskie dostawy **maszyn i urządzeń**, przy czym zdecydowany wzrost konkurencyjności objął eksport sekcji pojazdów, statków powietrznych, jednostek pływających oraz współpracujących urządzeń transportowych.

W sekcji maszyn i urządzeń mechanicznych, sprzętu elektrycznego, ich części, urządzeń do rejestracji i odtwarzania dźwięku, urządzeń TV wzrost konkurencyjności dotyczył następujących pozycji towarowych: kotły c.o. (prawie 3 – krotny wzrost eksportu i wzrost udziału w imporcie FR z 1,3% do 2,0%), części do silników spalinowych (wzrost

eksportu o 94,8% i udziału z 0,9% do 1,5%), pozostałe silniki i siłowniki (wzrost eksportu o 33,7% i udziału z 3,5% do 3,8%), piece i paleniska przemysłowe lub laboratoryjne (ponad 2 – krotny wzrost eksportu i udziału z 0,7% do 1,3%), maszyny żniwne i omłotowe, kosiarki – głównie kombajny zbożowe (wzrost eksportu o 64,5%, wzrost udziału z 3% do 3,6%), dojarki mechaniczne i urządzenia mleczarskie (ponad 2,5 – krotny wzrost eksportu i udziału z 4,8% do 6,2%), pozostałe urządzenia rolnicze, ogrodnicze, leśne, drobiarskie, pszczelarskie (ponad 7 – krotny wzrost eksportu i udziału z 0,4% do 1,5%), maszyny pralnicze (wzrost eksportu o 64,3% i udziału z 2,1% do 3,5%), obrabiarki do drewna (wzrost eksportu o 60,7% i udziału z 1,3% do 2%), maszyny do sortowania, klasyfikowania, przesiewania, kruszenia ziemi, kamieni, rud lub innych substancji mineralnych (ponad 2,7 – krotny wzrost eksportu i udziału z 0,3% do 0,7%), maszyny do przygotowywania lub przerobu tytoniu (ponad 7,5 – krotny wzrost eksportu i udziału z 0,2% do 1,6%), maszyny i urządzenia mechaniczne przeznaczone do wykonywania funkcji specjalnych – urządzenia górnicze, prasy (wzrost eksportu o 36,4% i udziału z 5,8% do 6,4%), elektryczne piece przemysłowe lub laboratoryjne (wzrost eksportu o 82,9% i udziału z 3,9% do 5,6%), urządzenia odbiorcze dla telewizji (2,4 – krotny wzrost eksportu i udziału z 2,1% do 2,9%), urządzenia elektryczne dla przełączania i zabezpieczania obwodów elektrycznych (3,5 – krotny wzrost eksportu i udziału z 1,1% do 3,1%), tablice, panele, konsole, pulpity i inne układy wspornikowe (2,5 – krotny wzrost eksportu i udziału z 2,7% do 5,6%), izolowane druty, kable (wzrost eksportu o 74,8% i udziału z 3,3% do 4,7%).

Wysoką konkurencyjnością charakteryzowały się również pompy powietrzne lub próżniowe, sprężarki i wentylatory powietrza, okapy wentylacyjne (28,8% wzrost eksportu, 1% udział w imporcie FR), chłodziarki, zamrażarki i pozostałe urządzenia chłodnicze (wzrost eksportu o 43,7%, 3,2% udział w imporcie FR), maszyny, instalacje przemysłowe lub laboratoryjne do obróbki materiałów w procesach wymagających zmiany temperatury (9,1% wzrost eksportu, 1,2% udział w imporcie FR), urządzenia do rozpylania cieczy lub proszków, gaśnice, pistolety natryskowe i podobne urządzenia (wzrost eksportu o 27,1%, 2,3% udział w imporcie FR), windy, schody ruchome, przenośniki, kolejki linowe (45% wzrost eksportu, 2,8% udział w imporcie FR), maszyny do przemieszczania, równania, niwelowania, zgarniania, kopania, ubijania, wiercenia ziemi, minerałów, rud (37,4% wzrost eksportu, 0,5% udział w imporcie FR), maszyny do obróbki gumy lub tworzyw sztucznych (67,9% wzrost eksportu, 0,5% udział w imporcie FR), skrzynki formierskie dla odlewni metali, modele odlewnicze (60,4% wzrost eksportu, 4,4% udział w imporcie FR), krany, kurki i podobna armatura do rur (wzrost eksportu o 10,5%, 1,9% udział w imporcie FR), łożyska toczne

(54,4% wzrost eksportu, 1,5% udział w imporcie FR), wały napędowe, obudowy łożysk, mechanizmy i przekładnie zębate (41,8% wzrost eksportu, stabilny 2% udział w imporcie FR), transformatory elektryczne, przekształtniki (38,7% wzrost eksportu, stabilny 2,1% udział w imporcie FR), akumulatory elektryczne (wzrost eksportu o 46,2%, stabilny 3,6% udział w imporcie FR), elektromechaniczny sprzęt gospodarstwa domowego z własnym silnikiem elektrycznym (wzrost eksportu o 61,7% i stabilny 1,5% udział w imporcie FR), elektryczne podgrzewacze – szczególnie kuchenki elektryczne (39,2% wzrost eksportu, 4,6% udział w imporcie FR), urządzenia elektryczne dla przełączania i zabezpieczania obwodów elektrycznych (28,3% wzrost eksportu, 2,4% udział w imporcie FR), części do tablic, paneli, konsoli, pulpity (wzrost eksportu o 15,5%, 4,5% udział w imporcie FR), żarówki i lampy wyładowcze (17% wzrost eksportu, 12,3% udział w imporcie FR).

Jednocześnie **spadek konkurencyjności** eksportu w danej sekcji objął m.in. silniki spalinowe tłokowe (spadek eksportu o 71,1% i udziału z 5,9% do 1,6%), pompy do cieczy (spadek eksportu o 37% i udziału z 1% do 0,5%), klimatyzatory (spadek eksportu o 58,3% i udziału z 11,3% do 4,2%), kalandry lub inne maszyny do walcowania, nieprzeznaczone do obróbki metali lub szkła (spadek eksportu o 97,3% i udziału z 7,2% do 0,1%), wirówki, urządzenia i aparaturę do filtrowania lub oczyszczania cieczy lub gazów (spadek eksportu o 72,8% i udziału z 6% do 1,3%), urządzenia do obróbki zbóż (praktyczny zanik eksportu, podczas gdy w 2005 r. polskie dostawy stanowiły 9,6% importu FR), pozostałe maszyny do produkcji żywności, napojów (spadek eksportu o 30,8% i udziału z 2,7% do 1,1%), urządzenia do wytwarzania masy papierniczej, krajarki (spadek eksportu o 84,3% i udziału z 1,7% do 0,2%), kadzie, wlewnice, maszyny odlewnicze (spadek eksportu o 89,5% i udziału z 4,8% do 0,6%), maszyny do montażu żarówek i innych lamp elektrycznych (praktyczny zanik eksportu, podczas gdy w 2005 r. polskie dostawy stanowiły 1,2% importu FR), silniki elektryczne i prądnice (spadek eksportu o 15,4% i udziału z 2% do 1,1%), elektromagnesy, magnesy stałe (spadek eksportu o 62,6% i udziału z 11% do 3,9%), ogniwa i baterie galwaniczne (spadek eksportu o 18,2% i udziału z 10,4% do 7,9%), urządzenia nadawcze dla RTV (spadek eksportu o 82,1%), części dla aparatury RTV (spadek eksportu o 35,9% i udziału z 3,5% do 1,6%), lampy elektronowe (spadek eksportu o 24,7% i udziału z 2% do 1,4%).

Zwiększyła się konkurencyjność sekcji pojazdów, statków powietrznych, jednostek pływających oraz współpracujących urządzeń transportowych, w tym głównie

dzięki dostawom pojazdów samochodowych przeznaczonych zasadniczo do przewozu osób, włącznie z samochodami osobowo – towarowymi: kombi (57 mln USD, 6 – krotny wzrost eksportu i udziału w imporcie FR z 0,1% do 0,5%), pojazdów samochodowych do transportu towarowego (9,6 mln USD, 2 – krotny wzrost eksportu i udziału z 0,7% do 0,9%), wózków dziecięcych i ich części (15,2 mln USD, prawie 64 – krotny wzrost eksportu, 45,7% udział w imporcie FR).

Wysoką konkurencyjność utrzymał również eksport części i akcesoriów motoryzacyjnych (wzrost eksportu o 41,5%, 1,4% udział w imporcie FR), przyczep i naczep (wzrost eksportu o 26,1%, 2,2% udział w imporcie FR), jachtów, łodzi wioślarskich, kajaków (eksport na poziomie 2005 roku, ok. 6% udział w imporcie FR).

Relatywnie wysoką konkurencyjnością charakteryzowała się sekcja przyrządów i aparatury, w tym m.in. dzięki dostawom wyrobów ciekłokrystalicznych (1809 – krotny wzrost eksportu i wzrost udziału z 0% do 1,3%), narzędzi i przyrządów lekarskich (wzrost eksportu o 61,7%, 0,3% udział w imporcie FR), oscyloskopów i innych przyrządów i aparatury do pomiaru lub kontroli wielkości elektrycznych (wzrost eksportu o 41,7%, 3,3% udział w imporcie FR), przyrządów, aparatów i urządzeń kontrolno – pomiarowych (3,1 – krotny wzrost eksportu i udziału z 0,4% do 0,9%), przyrządów i aparatury do automatycznej regulacji i kontroli (wzrost eksportu o 4,3%, stabilny 1,2% udział w imporcie FR).

Spadek konkurencyjności objął grupę gazomierzy, liczników do cieczy lub energii elektrycznej (spadek eksportu o 10,3% i udziału z 11,9% do 9,2% w imporcie FR).

Aktywizacja popytu zarówno inwestycyjnego, jak i konsumpcyjnego w Rosji powoduje wzrost zapotrzebowania na dostawy z branży maszyn i urządzeń. Czynnikiem warunkującym możliwości wzrostu polskiego eksportu jest kreowanie konkurencyjnej kredytowej oferty eksportowej, co wiąże się z koniecznością oferowania dla polskich przedsiębiorców odpowiednich produktów kredytowo – ubezpieczeniowych, przy aktywnym zaangażowaniu KUKI S.A. i banków.

Relatywnie wysoką konkurencyjnością na rynku rosyjskim charakteryzowały się dostawy **branży meblarskiej**: eksport pozostałych mebli i ich części – głównie mebli

drewnianych wyniósł 58,1 mln USD (wzrost eksportu o 36,4%, stabilny 9,7% udział w imporcie FR), dostawy mebli do siedzenia – 24,6 mln USD (wzrost eksportu o 31,5%, stabilny ok. 9% udział w imporcie FR). Zwiększają się także dostawy mebli lekarskich (wzrost eksportu o 37,7%, stabilny 4,7% udział w imporcie FR) oraz stelaży pod materace i artykułów pościelowych (wzrost eksportu o 90,9% i udziału z 8,4% do 10,4%).

Rosnąca chłonność rosyjskiego rynku na meble zaspokajana jest w coraz większym stopniu przez produkcję krajową, jak również import z takich krajów, jak Białoruś i Ukraina. Konstrukcja rosyjskiej taryfy celnej stwarza barierę dla dostaw tradycyjnych polskich mebli drewnianych. Dlatego szansę na stworzenie trwałych powiązań, również handlowych, jest rozwój polskich inwestycji w branży meblarskiej w Rosji.

Istnieją także możliwości zasadniczego wzrostu polskiego eksportu w zakresie komponentów i akcesoriów dla przemysłu meblarskiego.

Ponadto, **wysoką konkurencyjność** w 2006 roku utrzymały polskie dostawy lamp i opraw oświetleniowych (wzrost eksportu o 43,4%, stabilny 5,7% udział w imporcie FR), budynków prefabrykowanych (wzrost eksportu o 56%, stabilny 5,2% udział w imporcie FR) oraz mioteł, szczotek i pędzli (wzrost eksportu o 41% i udziału z 5,1% do 5,5%).

Zmniejszyła się natomiast konkurencyjność eksportu zabawek, modeli itp. towarów (spadek eksportu o 12,8% i udziału w imporcie FR z 2,2% do 1,7%).

Oprócz przedstawionej analizy w odniesieniu do towarów, w rachunku polskich perspektyw eksportowych na rynku rosyjskim uwzględnić należy **usługi budowlane**. Ta część rynku rosyjskiego cechuje się w ostatnich latach bardzo dużym potencjałem rozwojowym. Dotyczy to wszystkich segmentów tego rynku (budownictwa mieszkaniowego, hotelowo-biurowego, handlowo-rekreacyjnego oraz konserwatorsko-rekonstrukcyjnego). Sytuacja taka stwarza dodatkowe możliwości dla firm budowlanych z Polski. Zasadniczym ograniczeniem może tu jednak stać się deficyt wykonawczy polskich firm, w tym z uwagi na występujące braki pracowników tego sektora w kraju. Aktualne zaangażowanie polskich firm na rosyjskim rynku usług budowlanych ocenia się na ponad 200 mln USD.

Według rosyjskiej statystyki celnej, w 2006 r. **największy wartościowo przyrost polskiego eksportu do Rosji** dotyczył:

- **pojazdów samochodowych przeznaczonych zasadniczo do przewozu osób, włącznie z samochodami osobowo – towarowymi: kombi** (przyrost eksportu w porównaniu z 2005 r. wyniósł 47,6 mln USD); dostawy tych towarów zajmują 9 miejsce w polskim eksporcie do FR (57 mln USD); na tle dostawców z innych krajów Polska w 2006 r. zajęła 17 miejsce (25 w roku 2005) z udziałem w rosyjskim imporcie 0,5%; wiodące miejsca: Japonia (37,2% udział w rosyjskim imporcie), Niemcy (13,9%) i Korea Płd. (9,5%),
- **wyrobów walcowanych płaskich z żeliwa lub stali niestopowej walcowanych na gorąco** (przyrost eksportu o 47,4 mln USD); 10 miejsce w polskim eksporcie do FR (48,4 mln USD); Polska na tle innych krajów zajęła 4 miejsce (10 w 2005r.), wiodące miejsca tradycyjnie przypadły: Ukrainie (51,9%), Niemcom (20,8%) i Kazachstanowi (7,6%),
- **pozostałych płyt, arkuszy, folii, taśm i pasów z tworzyw sztucznych** (przyrost eksportu o 30 mln USD); 11 miejsce w polskim eksporcie do FR (46,5 mln USD); Polska zajęła 1 miejsce w imporcie FR (4 w 2005 r.) z udziałem 15%, kolejne, wiodące miejsca: Włochy (14,7%) i Niemcy (10,3%),
- **artykułów higieniczno – kosmetycznych: papier toaletowy, pieluszki, podpaski, ręczniki i chusteczki papierowe** (przyrost eksportu o 27,1 mln USD); 1 miejsce w polskim eksporcie do FR (178,9 mln USD); dostawy tych towarów na tle innych krajów zajmują stabilnie 1 pozycję w rosyjskim imporcie z udziałem 36,1%, kolejne, wiodące pozycje: Węgry (12,3%) i Czechy (8,6%),
- **wyrobów cukierniczych niezawierających kakao – biała czekolada** (przyrost eksportu o 23,3 mln USD); 16 miejsce w polskim eksporcie do FR (37,6 mln USD), wśród dostawców z innych krajów Polska zajęła 1 miejsce (2 w 2005) z udziałem 30,4%, pozostali wiodący dostawcy: Ukraina (15,4%) i Czechy (7,6%),
- **leków** (przyrost eksportu o 21,2 mln USD); 2 miejsce w polskim eksporcie do FR (176,6 mln USD); Polska w 2006 r. zajęła 11 pozycję w imporcie FR (8 w 2005) z udziałem 3,4%, wyprzedzili nas eksporterzy m.in. ze Szwajcarii, Indii, Słowenii, Wielkiej Brytanii; wiodące miejsca zajęli dostawcy z Niemiec (19,2%), Francji (12,4%) i Włoch (6,7%),

- **gazet, dzienników i czasopism** (przyrost eksportu o 20,2 mln USD); 12 miejsce w polskim eksporcie do FR (46,2 mln USD); 2 miejsce w 2006 r. (4 w 2005 r.) wśród dostawców zagranicznych z 18% udziałem w imporcie FR, pierwsze miejsce tradycyjnie zajęła Finlandia (30,6%), trzecie Niemcy (11,3%),
- **trzody chlewnej żywej** (przyrost eksportu o 19,6 mln USD); 23 miejsce w polskim eksporcie do FR (30,9 mln USD); na tle dostawców z innych krajów Polska zajmuje stabilnie pierwszą pozycję z 42,5% udziałem, kolejne, wiodące miejsca: Estonia (13,2%) i Niemcy (12%),
- **czekolady i wyrobów czekoladowych – bez nadzienia** (przyrost eksportu o 17,9 mln USD); 14 miejsce w polskim eksporcie do FR (42,1 mln USD); stabilne 3 miejsce w imporcie FR z udziałem na poziomie 14,3%, tradycyjnie liderami są dostawcy z Ukrainy (44,9%) i Niemiec (19,2%),
- **masła** (przyrost eksportu o 16,8 mln USD); polscy eksporterzy w 2006 r. poprawili swoją pozycję zajmując na tle innych dostawców 3 pozycję (10 w 2005 r.) z udziałem 9,8%, tradycyjnie wiodącymi eksporterami pozostali: Nowa Zelandia (27,4%) i Finlandia (23,4%),
- **maszyn i urządzeń mechanicznych przeznaczonych do wykonywania funkcji specjalnych – urządzenia górnicze, prasy** (przyrost eksportu o 16,1 mln USD); 5 miejsce w polskim eksporcie do FR (60,5 mln USD); stabilne 4 miejsce wśród zagranicznych dostawców z udziałem 6,4% (w 2005 – 5,8%), liderami pozostali eksporterzy z Niemiec (30%), Unii Europejskiej – bez określenia kraju w dokumentach celnych (13,3%), Włochy (9,9%),
- **polimerów propylenu** (przyrost eksportu o 16 mln USD); w 2006 r. Polska na tle innych państw zajęła 6 pozycję (16 w 2005 r.) z udziałem 6,8%, wyprzedzali nas dostawcy z Turkmenii (15,7%), Ukrainy (15%), Belgii (8,8%), a także Finlandii i Niemiec,
- **tablic, paneli, pulpików i innych układów wspornikowych** (przyrost eksportu o 16 mln USD); na tle pozostałych dostawców Polska umocniła swoją pozycję zajmując w 2006 r. 5 miejsce (11 w 2005 r.) z udziałem 5,6% w imporcie FR, liderami pozostali tradycyjnie: Niemcy (21,3%), Finlandia (11,6%) i Francja (7,6%), która w 2006 r. wyprzedziła w dostawach Ukrainę,
- **mebli drewnianych i ich części** (przyrost eksportu o 15,5 mln USD); 7 miejsce w polskim eksporcie do FR (58,1 mln USD); na tle innych państw stabilne 3 miejsce z

udziałem 9,7% w imporcie FR, liderzy roku 2005 również utrzymali swoje pozycje: Włochy (31,1%), Chiny (14,1%),

- **rur, przewodów i węży oraz ich wyposażenia z tworzyw sztucznych** (przyrost eksportu o 15,2 mln USD), 17 miejsce w polskim eksporcie do FR (36,7 mln USD), stabilne 3 miejsce w imporcie FR z udziałem 14,4%, na wiodących miejscach tradycyjnie: Turcja (16,2%) i Niemcy (15,4%),
- **wózków dziecięcych i ich części** (przyrost eksportu o 15,2 mln USD); na tle pozostałych państw Polska utrzymała pozycję lidera z udziałem 45,7%, kolejne pozycje wiodące: Chiny (42,5%) i Włochy (4,3%),
- **urządzeń odbiorczych dla telewizji** (przyrost eksportu o 13,5 mln USD), polscy eksporterzy na tle zagranicznych dostawców nieznacznie poprawili swoją pozycję zajmując w 2006 r. 11 miejsce (12 w 2005 r.) z udziałem 2,9%, tradycyjnymi liderami pozostały: Chiny (18,6%), Korea Płd. (13,6%) i Japonia (9%),
- **mas uszczelniających, wypełniaczy malarskich itp.** (przyrost eksportu o 13,1 mln USD); 8 miejsce w polskim eksporcie do FR (57,4 mln USD), stabilne 2 miejsce wśród dostawców zagranicznych, pozostałe, wiodące miejsca również bez zmian – na pierwszym Finlandia (30,6%), na trzecim – Niemcy (14,5%),
- **nowych opon pneumatycznych** (przyrost eksportu o 12,9 mln USD); na tle zagranicznych dostawców w 2006 r. Polska zajęła 8 miejsce (10 w 2005 r.) z udziałem 3,8%, wśród liderów znaleźli się: Japonia (23,5%), Niemcy (14,3%) i Finlandia (12%),
- **opraw, okuć i podobnych wyrobów z metalu nieszlachetnego – głównie dla przemysłu meblarskiego** (przyrost eksportu o 12,4 mln USD), 26 miejsce w polskim eksporcie do FR (30,3 mln USD), 4 miejsce wśród dostawców zagranicznych (3 w 2005 r.), wiodące miejsca: Niemcy (32,7%), Chiny (14,7%), Austria (10%),
- **cukru** (przyrost eksportu o 10,2 mln USD); 4 miejsce (3 w 2005 r.) na tle dostawców z innych krajów z udziałem 2,6%, tradycyjnym liderem pozostała Brazylia (84%), pozostałe wiodące miejsca zajęły: Argentyna (3%) i Kuba (2,7%),
- **elektrycznych podgrzewaczy – szczególnie kuchenek elektrycznych** (przyrost eksportu o 10,2 mln USD); 19 miejsce w polskim eksporcie do FR (36,2 mln USD), na tle pozostałych eksporterów Polska zajęła 6 miejsce (5 w 2005 r.), liderami pozostali bez zmian w porównaniu z 2005 r.: Chiny (38,4%), Włochy (8,9%), Niemcy (8%).

Ponadto, wśród największych wartościowo pozycji polskiego eksportu należy wymienić:

Nazwa towaru	Wartość eksportu (w mln USD)	Miejsce w polskim eksporcie do FR	Miejsce wśród zagranicznych dostawców/udział w imporcie FR	Zagraniczni eksporterzy – liderzy/udział w imporcie FR
Preparaty do upiększania i makijażu, pielęgnacji skóry	76,3	4	Stabilne 2 miejsce/ 13,3%	Francja (28,2%), Niemcy (12,3%)
Art. do pakowania towarów; korki, pokrywki itp. z tw. sztucznych	58,9	6	1 miejsce (2 w 2005)/ 16,1%	Chiny (15,1%), Ukraina (13%)
Opakowania z papieru i tektury itp.	42,1	13	Stabilne 3 miejsce/ 12,6%	Niemcy (28,3%), Ukraina (15,5%)
Płyty wiórowe	42	15	Stabilne 1 miejsce/ 29,3%	Niemcy (20,2%), Ukraina (9,9%)
Preparaty do włosów	36,5	18	Stabilne 3 miejsce/ 12,5%	Niemcy (26,8%), Francja (24,2%)
Włókna z tworzyw sztucznych	34,2	20	Stabilne 2 miejsce/ 12,1%	Niemcy (61,3%), Korea Płd. (6,8%)
Pozostałe płyty, arkusze, folie, taśmy z tw. sztucznych	34,1	21	3 miejsce (2 w 2005 r.)/ 7,2%	Niemcy (19,6%), Wielka Brytania (8,6%)
Warzywa mrożone	31,3	22	1 miejsce (1 w 2005)/ 59%	Chiny (13,6%), Ukraina (6,2%)
Części i akcesoria do pojazdów	30,8	24	13 miejsce (12 w 2005)/ 1,4%	Korea Płd. (25%), Niemcy

samochodowych				(20,1%), Japonia (11,8%)
Papier i tektura	30,8	25	7 miejsce (3 w 2005 r.)/ 6,3%	Ukraina (26,2%), Niemcy (16,6%)
Konstrukcje i części konstrukcji	30,1	27	7 miejsce (9 w 2005)/ 6%	Chiny (19,8%), Niemcy (17,7%), Ukraina (8%)

Z kolei **największy wartościowo spadek polskiego eksportu do Rosji** w 2006 roku objął:

- **wirówki, urządzenia i aparaturę do filtrowania lub oczyszczania cieczy lub gazów** (spadek eksportu w porównaniu z 2005 r. o 26,6 mln USD); w 2005 r. Polska zajmowała 6 miejsce wśród zagranicznych eksporterów, w 2006 r. spadła na pozycję 16, udział w imporcie FR zmniejszył się znacząco z 6% do 1,3%, wiodące pozycje tradycyjnie zajęły firmy z Niemiec (24,9%), Korei Płd. (15,1%) i Unii Europejskiej – bez określenia kraju w dokumentach celnych (10,3%),
- **papier i tekturę** (spadek eksportu o 22,3 mln USD), w 2005 r. Polska na tle zagranicznych dostawców zajmowała 4 pozycję z udziałem 11,9% , w 2006 r. znalazła się na 8 miejscu z udziałem 6,3% i oprócz tradycyjnych liderów – Ukrainy (26,2%) i Niemiec (16,6%), została wyprzedzona przez Jugosławię (wg dokumentów celnych), Szwecję, Finlandię i Wielką Brytanię,
- **mięso wieprzowe** (spadek eksportu o 15,8 mln USD); w 2005 r. Polska na tle pozostałych krajów zajęła 6 pozycję z 1,9% udziałem, natomiast w 2006 r. nie odnotowano żadnych dostaw w związku z wprowadzonym embargiem, pierwsze miejsce tradycyjnie zajmowała Brazylia (38,1%), a następnie Dania (17,2%), USA (10,4%), Kanada (10,2%), Niemcy (6,3%),
- **dżemy, galaretki, przeciery itp. przetwory owocowe** (spadek eksportu o 15,2 mln USD) w 2005 r. Polska wśród pozostałych eksporterów zajmowała pierwszą pozycję

(29,7%), w 2006 r. została wyprzedzona przez Chiny (12%) i Grecję (10,6%), a udział w imporcie zmniejszył się do 9%,

- **pozostałe przetwory warzywne niemrożone – głównie chipsy** (spadek eksportu o 14,7 mln USD), 4 miejsce wśród zagranicznych dostawców w 2006 r. (3 w 2005 r.) i znaczący spadek udziału z 16,7% do 7,6%, oprócz tradycyjnych liderów: Węgier (33,6%) i Hiszpanii (16,1%) do czołówki eksporterów dołączyła Ukraina (11,3%),
- **pozostały przetworzony tytoń** (spadek eksportu o 11,8 mln USD); w 2006 r. Polska znalazła się na 6 pozycji na tle pozostałych dostawców (3 miejsce w 2005 r.) z udziałem 2,1%, oprócz niezmiennych liderów – Niemiec (40,2%) i Ukrainy (19%), została wyprzedzona przez Wielką Brytanię, USA i Francję,
- **preparaty do upiększania, makijażu i pielęgnacji skóry** (spadek eksportu o 11,7 mln USD), w 2006 r. Polska zachowała 2 miejsce wśród zagranicznych dostawców, jednak ze zmniejszonym udziałem w imporcie FR (z 19% w 2005 r. do 13,3% w 2006 r.), pozostali wiodący eksporterzy utrzymali swoje pozycje – Francja (28,2%) i Niemcy (12,3%),
- **preparaty do prania i czyszczenia** (spadek eksportu o 10,2 mln USD), Polska wśród pozostałych państw obniżyła swoją pozycję, zajmując w 2006 r. 4 miejsce (2 w 2005 r.) z udziałem w rosyjskim imporcie na poziomie 9%, polskich eksporterów wyprzedzili dostawcy z Niemiec (21,8%), USA (16,2%) i Wielkiej Brytanii (12,9%),
- **klimatyzatory** (spadek eksportu o 8,2 mln USD), w 2006 r. Polska na tle pozostałych państw zajęła 8 miejsce (4 w 2005 r.) z udziałem 4,2%, oprócz Chin (18,5%) i Korei Płd. (16,9%), Polscy eksporterzy zostali wyprzedzeni przez dostawców z Włoch (11,4%), Niemiec (9,7%), Francji, Tajlandii, Malezji,
- **tłuszcz wieprzowy** (spadek eksportu o 6,7 mln USD), w 2005 r. Polska wśród zagranicznych dostawców zajęła 7 pozycję z 5,1% udziałem w imporcie FR, w 2006 w związku z wprowadzeniem embarga, nie odnotowano eksportu tego towaru. Wiodącymi dostawcami są: Niemcy (27,4%), Hiszpania (16,2%), Dania (13%), Francja (10,7%), Kanada (10,3%), Belgia (9,6%),
- **urządzenia do obróbki zbóż** (spadek eksportu o 6,7 mln USD), spadek pozycji polskich eksporterów z 5 miejsca w 2005 r. (9,6%) na 14 w 2006 r. (0,2%), wiodące miejsce zajęły firmy ukraińskie (26,1%), wyprzedzając m.in. niemieckie (19%) i tureckie (11,2%),

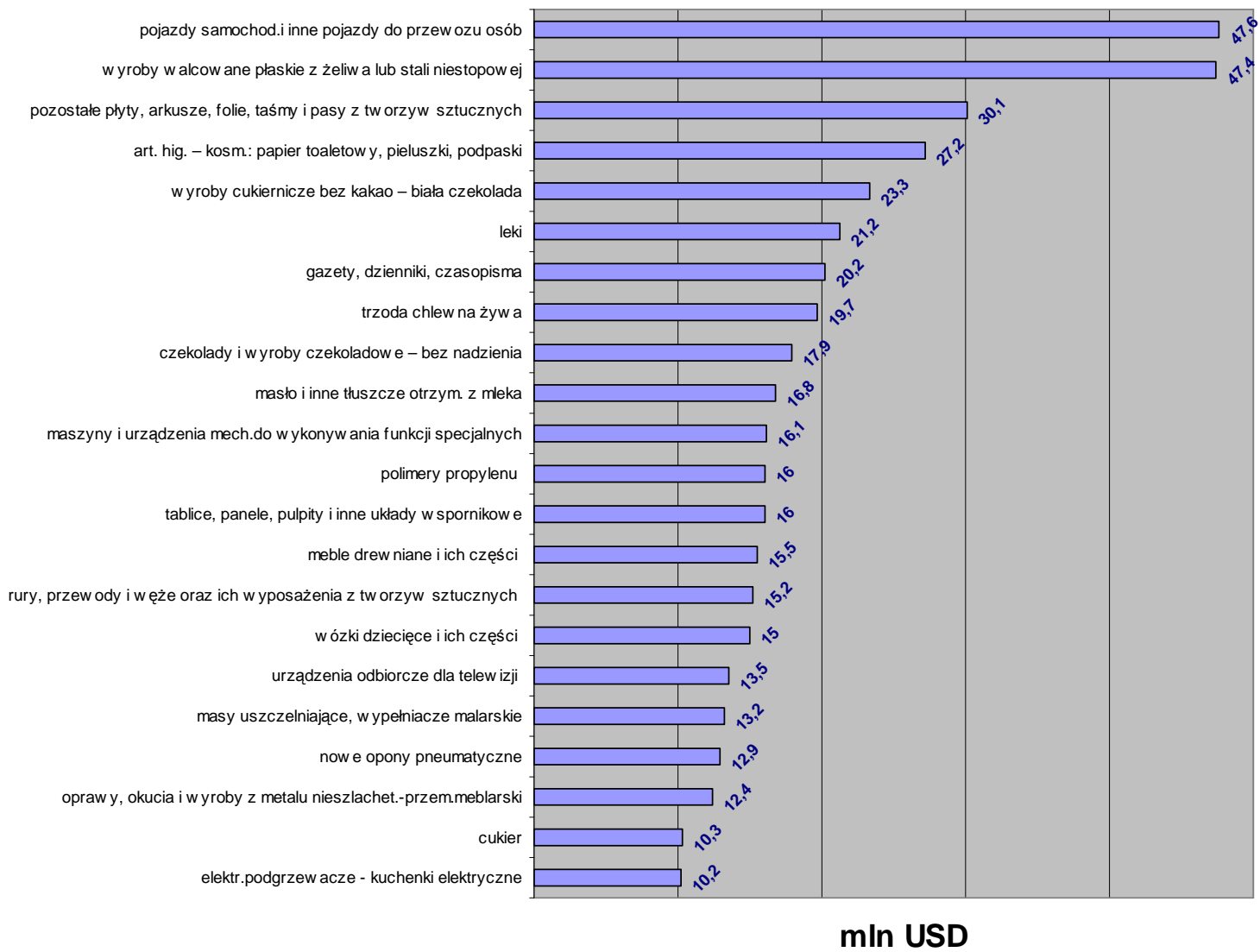
- **konwertory, kadzie, wlewnice i maszyny odlewnicze** (spadek eksportu o 5,8 mln USD), na tle zagranicznych dostawców polscy eksporterzy w 2005 r. zajmowali miejsce 7 z 4,8% udziałem w imporcie FR, w 2006 r. zajęli 15 pozycję z udziałem 0,6%, zostali wyprzedzeni m.in. przez Unię Europejską (35,6%), Niemcy (19%), Ukrainę (9,1%),
- **silniki spalinowe tłokowe** (spadek eksportu o 5,4 mln USD), w 2006 r. polscy dostawcy zajęli 12 miejsce z 1,6% udziałem (5,9% udział i 7 miejsce w 2005 r.), wśród liderów doszło do wzmocnienia pozycji dostawców z Niemiec (18,7%), Japonii (14,9%), obniżył się natomiast udział lidera 2005 r. – Finlandii (13,5%),
- **wody mineralne i inne napoje bezalkoholowe, oprócz soków** (spadek eksportu o 5,4 mln USD), w tej pozycji udział polskich przedsiębiorców zmniejszył się ponad dwukrotnie – z 1 pozycji w 2005 r. (25,1%) na 4 pozycję w 2006 r. (12,4%), Polska została wyprzedzona przez Austrię (28,3%), Ukrainę (16%) i Koreę Płd. (13,3%).

Wśród towarów dostarczanych do Rosji w 2006 roku (o wartości powyżej 10 mln USD) **największy udział w rosyjskim imporcie** posiadały: przetwory warzywne mrożone – głównie frytki (61,1% importu FR), owoce mrożone (60,8%), mieszanki warzyw mrożone (59%), wózki dziecięce (45,7%), jogurty, kefir (43,6%), trzoda chlewna żywa (42,5%), artykuły higieniczno – kosmetyczne: pieluszki, podpaski, ręczniki i chusteczki papierowe (36,1%), wyroby z gipsu (32,6%), wyroby cukiernicze niezawierające kakao – biała czekolada (30,4%), płyty wiórowe i podobne płyty z drewna (29,3%), wyroby z asfaltu (26,4%), wyroby z cementu, betonu – płytki (23,8%).

W 2006 roku (podobnie jak w ostatnich latach) w wielu branżach i sektorach kontynuowany był wzrost konkurencyjności towarów produkowanych w Rosji (przez przedsiębiorstwa rosyjskie i zagraniczne), co wpływało na zmniejszenie udziału importu w łącznym zaopatrzeniu rosyjskiego rynku. Dotyczyło to m.in. niektórych artykułów rolno – spożywczych, leków, artykułów chemii gospodarczej i budowlanej, mebli i niektórych innych towarów rynkowych.

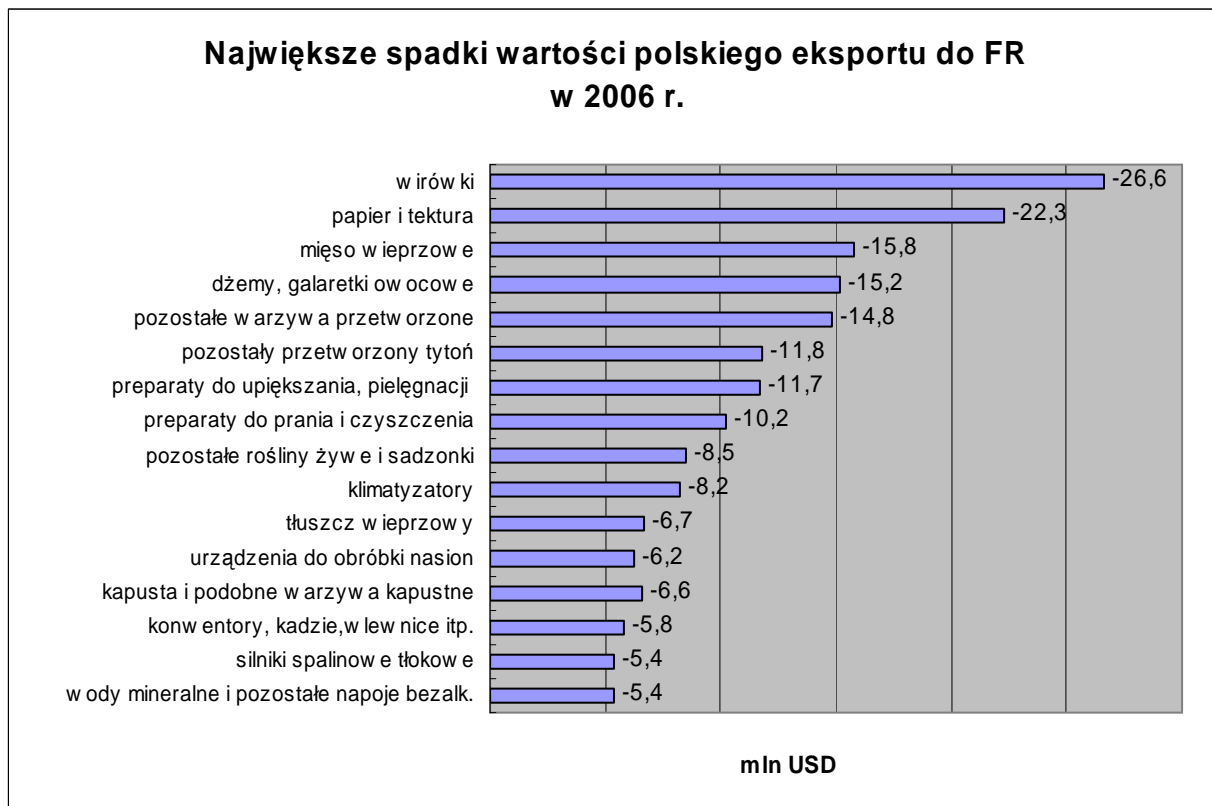
*Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w FR
(projekt opracowania przygotował praktykant Kamil Kaliński,
student V roku Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
w oparciu o analizę statystyki celnej FR)*

Najwyższe przyrosty polskiego eksportu do FR (2006/2005)

Wyk. 1 Najwyższe przyrosty polskiego eksportu do FR w 2006 roku

Wyk. 2 Największe spadki wartości polskiego eksportu do FR w 2006 roku

INWESTYCJE ZAGRANICZNE W FEDERACJI ROSYJSKIEJ. POLSKIE INWESTYCJE W ROSJI W 2006 ROKU.

Inwestycje zagraniczne w Federacji Rosyjskiej w 2006 roku

Według danych Federalnej Służby Statystyki Państwowej FR, w 2006 roku napływ inwestycji zagranicznych do Rosji wyniósł 55.109 mln USD (wzrost o 2,7% w stosunku do 2005 roku), w tym inwestycje bezpośrednie 13.678 mln USD (24,8%), inwestycje portfelowe 3.182 mln USD (5,8%), inwestycje pozostałe 38.249 mln USD (69,4%).

Struktura napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych kształtowała się w 2006 roku następująco:

- wkłady kapitałowe: 8.769 mln USD (64,1% inwestycji bezpośrednich),
- leasing: 90 mln USD (0,7%),

- kredyty zagranicznych współwłaścicieli, odnoszące się do inwestycji bezpośrednich: 3.897 mln USD (28,5%),
- pozostałe inwestycje bezpośrednie: 922 mln USD (6,7%).

Struktura napływu inwestycji portfelowych w 2006 roku:

- akcje i udziały: 2.888 mln USD (90,8%).

Struktura napływu pozostałych inwestycji zagranicznych w 2006 roku:

- kredyty handlowe: 9.258 mln USD (24,2%),
- kredyty pozostałe: 28.458 mln USD (74,4%),
- inne: 533 mln USD (1,4%).

Większość kredytów pozostałych stanowiły kredyty powyżej 180 dni (25.401 mln USD, tj. 89,3%), natomiast kredyty krótkoterminowe – 3.057 mln USD (10,7%).

Najwięcej inwestycji zagranicznych skierowano w 2006 roku do: sektorów przetwórczych (15.148 mln USD, 27,5%), handlu hurtowego i detalicznego oraz remontów (13.089 mln USD, 23,8%), branży wydobywczej (9.152 mln USD, 16,6%), operacji z nieruchomościami, dzierżawy i świadczenia usług (5.998 mln USD, 10,9%), transportu i łączności (5.297 mln USD, 9,6%), sfery finansowej (4.698 mln USD, 8,5%).

W 2006 roku najwięcej zainwestowały w Rosji firmy zarejestrowane: na Cyprze (9.851 mln USD, 17,9%), w Wielkiej Brytanii (7.022 mln USD, 12,7%), Holandii (6.595 mln USD, 12,0%), Luksemburgu (5.908 mln USD, 10,7%), Niemczech (5.002 mln USD, 9,1%), Francji (3.039 mln USD, 5,5%), na Wyspach Wirginii (2.054 mln USD, 3,7%), Szwajcarii (2.047 mln USD, 3,7%), USA (1.640 mln USD, 3,0%), Japonii (695 mln USD, 1,3%).

W poszczególnych działach rosyjskiej gospodarki największy udział w napływie inwestycji zagranicznych w 2006 roku miały inwestycje następujących państw:

- **rolnictwo i gospodarka leśna** (łącznie 325 mln USD): Holandia (24,3%), Cypr (14,3%), Szwecja (11,2%);
- **wydobycie** (9.152 mln USD): Holandia (39,8%), Francja (18,5%), Japonia (5,7%);
- **przetwórstwo** (15.148 mln USD): Cypr (25,4%), Wielka Brytania (10,3%), Szwajcaria (9,3%)

w tym

- *przemysł spożywczy* (1.393 mln USD): USA (17,9%), Cypr (16,2%), Niemcy (11,0%), Holandia (10,7%),
  - *produkcja koksu i produktów naftowych* (3.957 mln USD): Cypr (58,0%), Wielka Brytania (16,2%),
  - *przemysł chemiczny* (1.570 mln USD): Szwajcaria (32,3%), Luksemburg (12,7%), Wielka Brytania (12,7%),
  - *przemysł metalurgiczny* (3.723 mln USD): Francja (20,0%), Cypr (19,9%), Szwajcaria (16,5%);
- **produkcja i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i wody** (307 mln USD): Wielka Brytania (27,3%), Cypr (16,5%), Finlandia (14,1%);
- **budownictwo** (713 mln USD): Cypr (37,3%), Luksemburg (14,5%);
- **handel hurtowy i detaliczny oraz remonty** (13.089 mln USD): Wielka Brytania (27,9%), Luksemburg (22,9%), Niemcy (14,4%);
- **transport i łączność** (5.297 mln USD): Holandia (31,2%), Luksemburg (22,8%), Wielka Brytania (15,2%)

w tym

- *łączność* (4.701 mln USD): Holandia (35,1%), Luksemburg (25,7%), Wielka Brytania (15,3%);
- **działalność finansowa** (4.698 mln USD): Niemcy (37,1%), Cypr (29,3%);
- **operacje z nieruchomościami i świadczenie usług** (5.998 mln USD): Cypr (42,4%), Wyspy Wirginii (15,7%), Luksemburg (8,6%);
- **świadczenie pozostałych usług komunalnych, socjalnych i personalnych** (273 mln USD): Wielka Brytania (47,6%), Cypr (18,6%).

Jednocześnie, w 2006 roku zaniechano inwestycje zagraniczne w Rosji o wartości 37.870 mln USD, a także nastąpiły korekty związane ze zmianami w ocenie aktywów i zobowiązań: +3.867 mln USD (głównie w sektorze przetwórczym: +3.661 mln USD).

W konsekwencji, **zakumulowane na koniec 2006 roku inwestycje zagraniczne w Rosji wynosiły 142.926 mln USD**, w tym inwestycje bezpośrednie 67.887 mln USD (47,5%), inwestycje portfelowe 4.902 mln USD (3,4%), inwestycje pozostałe 70.137 mln USD (49,1%).

Najwięcej zakumulowanych inwestycji skierowanych zostało do: sektorów przetwórczych (43.425 mln USD, 30,4%), handlu hurtowego i detalicznego oraz remontów (30.496 mln USD, 21,3%), branży wydobywczej (29.569 mln USD, 20,7%), operacji z nieruchomościami, dzierżawy i świadczenia usług (13.229 mln USD, 9,3%), transportu i łączności (11.840 mln USD, 8,3%), sfery finansowej (9.609 mln USD, 6,7%).

Według stanu na koniec 2006 roku, najwięcej kapitału zainwestowały w FR firmy zarejestrowane na Cyprze: 32.276 mln USD (22,6%), w Holandii: 23.451 mln USD (16,4%), w Luksemburgu: 22.870 mln USD (16,0%), Niemczech: 12.260 mln USD (8,6%), Wielkiej Brytanii: 11.801 mln USD (8,2%), USA: 7.698 mln USD (5,4%), Wyspach Wirginii: 4.259 mln USD (3,0%), Francji: 3.699 mln USD (2,6%), Szwajcarii: 2.832 (2,0%), Japonii: 2.725 mln USD (1,9%).

W zakresie inwestycji bezpośrednich najwięcej kapitału pochodzi z następujących krajów: Cypr (22.796 mln USD, 33,6% inwestycji bezpośrednich), Holandia (19.234 mln USD, 28,3%), USA (4.588 mln USD, 6,8%), Niemcy (3.320 mln USD, 4,9%), Wielka Brytania (2.907 mln USD, 4,3%), Wyspy Wirginii (2.410 mln USD, 3,6%), Szwajcarii (1.353 mln USD, 2,0%), Francji (1.058 mln USD, 1,6%).

Geograficzna struktura inwestycji zagranicznych w Rosji wskazuje na znaczący udział operacji związanych z finansowaniem inwestycji filialnych przez organizacje o charakterze holdingowym zarejestrowane m.in. w Luksemburgu i na Cyprze, w tym w zakresie nabywania poszczególnych przedsiębiorstw rosyjskich. Są to więc w praktyce inwestycje rosyjskie bądź krajów rozwiniętych gospodarczo.

Rosyjskie inwestycje za granicą

Jeżeli chodzi o rosyjskie inwestycje za granicą, to w 2006 roku wywieziono z Rosji kapitał o wartości 52,0 mld USD (co oznacza 67% wzrost w stosunku do 2005 roku). Najwięcej rosyjskich inwestycji w tym okresie skierowano do USA (35,1%), Austrii (25,0%), Niemiec (6,1%), Ukrainy (5,8%), na Cypr (5,2%), Wielkiej Brytanii (3,9%), Luksemburga (1,9%).

Jednocześnie wartość zaniechania wcześniej wywiezionego rosyjskiego kapitału ukształtowała się na poziomie 45,2 mld USD (wzrost o 44,5% w stosunku do 2005 roku).

W rezultacie, **rosyjskie inwestycje za granicą wyniosły na koniec 2006 roku 14.277 mln USD**, w tym bezpośrednie 6.054 mln USD (42,4%), portfelowe 1.070 mln USD (7,5%), pozostałe 7.153 mln USD (50,1%).

Największe wartościowo inwestycje rosyjskie ulokowano: na Ukrainie 3.291 mln USD (23,0%), na Cyprze 2.629 mln USD (18,4%), Wyspach Bahama 1.097 mln USD (7,7%), Austrii 1.037 mln USD (7,3%), Luksemburgu 1.018 (7,1%), Holandii 1.007 mln USD (7,1%), USA 597 mln USD (4,2%), Wielkiej Brytanii 469 mln USD (3,3%), Niemczech 318 mln USD (2,2%), na Litwie 291 mln USD (2,0%).

Struktura geograficzna rosyjskich inwestycji kształtowała się następująco:

- **bezpośrednie** (6.054 mln USD): Cypr (21,4%), Luksemburg (14,2%), Holandia (12,0%), USA (9,6%), Wielka Brytania (5,9%);
- **portfelowe** (1.070 mln USD): Cypr (51,7%), Ukraina (35,6%);
- **pozostałe** (7.153 mln USD): Ukraina (39,4%), Wyspy Bahama (15,3%), Austria (12,5%), Cypr (10,9%), Holandia (3,5%), Niemcy (2,5%), Luksemburg (2,3%), Wielka Brytania (1,5%).

Według danych NBP, w 2005 roku napłynęło do Polski 28 mln EUR rosyjskich inwestycji bezpośrednich. Łączna wartość zobowiązań z tytułu bezpośrednich inwestycji Rosji w Polsce na koniec 2005 roku wynosiła 538,9 mln EUR.

Na liście (PAIIZ) największych inwestorów zagranicznych w Polsce znajduje się trzech inwestorów rosyjskich:

- GAZPROM (realizujący budowę systemu gazociągów tranzytowych przez terytorium Polski oraz inwestujący w sferę telekomunikacji,
- LUKOIL – stacje paliw,
- Bagdasarian – Śnieżka S.A. w Wałbrzyskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej – branża spożywcza (wyroby cukiernicze).

Istnieje także szereg innych przykładów oraz planów inwestycyjnych i produkcyjnych rosyjskich firm w Polsce, m.in. w sferze produkcji z tworzyw sztucznych, montażu maszyn rolniczych, samochodów ciężarowych, dostawczych i terenowych, produkcji wagonów dla warszawskiego metra, metalurgii, produkcji nawozów mineralnych oraz cystern dla przewozu ciekłego amoniaku, przetwórstwa rolno – spożywczego (mrożonki, soki), produkcji mebli itd.,

a także projektów udziału rosyjskich przedsiębiorstw w procesach prywatyzacyjnych oraz przedsięwzięciach infrastrukturalnych (terminale logistyczno – transportowe, przejścia graniczne) w RP.

Polskie inwestycje w Rosji

W latach 2000 - 2005 napływ polskich inwestycji do Rosji według danych Federalnej Służby Statystyki Państwowej FR w poszczególnych okresach kształtował się następująco:

- 2000 rok: 11,2 mln USD (w tym bezpośrednie 7,5 mln USD, tj. ok. 67%, pozostałe 3,7 mln USD, portfelowych brak),
- 2001 rok: 9,5 mln USD (w tym bezpośrednie 7,0 mln USD, tj. ok. 74%, pozostałe 3,7 mln USD, portfelowych brak),
- 2002 rok: 5,2 mln USD (w tym bezpośrednie 4,1 mln USD, tj. ok. 79%, pozostałe 1,1 mln USD, portfelowych brak),
- 2003 rok: 20,1 mln USD (w tym bezpośrednie 17 mln USD, tj. ok. 85%, pozostałe 3,1 mln USD, portfelowych brak),
- 2004 rok: 39,5 mln USD (w tym inwestycje bezpośrednie 33 mln USD, tj. 83,5%, pozostałe 6,5 mln USD, portfelowe 0,3 mln USD),
- 2005 rok: 143,2 mln USD (w tym inwestycje bezpośrednie 102,7 mln USD, tj. 71,7%, pozostałe 40,5 mln USD, tj. 28,3%, portfelowych brak).

W 2006 roku napływ inwestycji z Polski do Rosji wyniósł 163,6 mln USD, w tym inwestycji bezpośrednich 95,2 mln USD (58,2%), pozostałych 68,4 mln USD (41,8%), portfelowych brak.

Najwięcej polskich inwestycji w 2006 roku skierowano do sektorów przetwórczych – 109,1 mln USD (66,7%), a wśród nich do: produkcji środków transportu i urządzeń – 44,4 mln USD (40,7% inwestycji w sektorach przetwórczych), przetwórstwa drewna i produkcji wyrobów z drewna – 29,0 mln USD (26,6% inwestycji w sektorach przetwórczych), produkcji chemicznej – 16,9 mln USD (15,5%), produkcji wyrobów żywnościowych, włączając napoje i tytoń – 10,8 mln USD (9,9%), produkcji urządzeń elektrycznych, elektronicznych i optycznych – 5,3 mln USD (4,9%), produkcji z tworzyw sztucznych i kauczuku – 1,0 mln USD (0,9%), a następnie do operacji z nieruchomościami, dzierżawy i

świadczenia usług – 35,0 mln USD (21,4% łącznej sumy polskich inwestycji), handlu hurtowego i detalicznego oraz remontów – 14,0 mln USD (8,6%), sfery finansowej – 5,3 mln USD (3,3%).

Należy zwrócić uwagę na relatywnie wysoki poziom (41,8%) polskich inwestycji pozostałych (o charakterze kredytowym). Najwięcej tego typu kredytów z Polski dotyczyło sfery produkcji środków transportu i urządzeń – 43,9 mln USD (64,2% inwestycji pozostałych), a także handlu hurtowego i detalicznego oraz remontów – 9,2 mln USD (13,5%), produkcji artykułów żywnościowych – 6,3 mln USD (9,3%), produkcji urządzeń elektrycznych, elektronicznych i optycznych – 5,3 mln USD (7,8%) oraz produkcji chemicznej – 3,1 mln USD (4,5%). Znaczące inwestycje w pozostałych dziedzinach były polskimi inwestycjami bezpośrednimi.

Powyższe dane wskazują na aktywizację działalności inwestycyjnej polskich firm w Rosji, szczególnie w latach 2005 i 2006, przy czym plany inwestycyjne polskich przedsiębiorstw (m.in. GRAJEW A w Wielkim Nowgorodzie (płyty wiórowe), FORTE we Włodzimierzu (meble), firmy BIOTON w Orle (produkcja insuliny), Toruńskich Zakładów Materiałów Opatrunkowych – „Bella – Jegoriewsk” w Obwodzie Moskiewskim (materiały higieniczne) oraz plany produkcyjne niektórych innych polskich przedsiębiorstw (znaczące m.in. w zakresie produkcji farmaceutycznej, artykułów przemysłowych gospodarstwa domowego, wyrobów ceramiki sanitarnej, okien dachowych, przetwórstwa drewna, materiałów budowlanych i wykończeniowych, w tym chemii budowlanej, paneli podłogowych, wyrobów kosmetycznych i higienicznych, mebli, opakowań, przetwórstwa rolno – spożywczego: produkcji napojów, przypraw, wyrobów cukierniczych), wręcz wskazują na możliwość ich dalszego zasadniczego zwiększenia w perspektywie 2007 roku.

Polskie inwestycje na rynku rosyjskim na koniec 2006 roku kształtowały się według w.wym. źródła **na poziomie 295,2 mln USD**. W strukturze polskich inwestycji w Rosji przeważają inwestycje bezpośrednie – 255,5 mln USD (86,6%), co jest wskaźnikiem znacznie wyższym niż średni dla inwestycji zagranicznych w FR, inwestycje pozostałe 36,1 mln USD (12,2%), natomiast portfelowe 3,7 mln USD (1,2%).

Zakumulowane polskie inwestycje (według stanu na koniec 2006 roku) skierowane zostały głównie do następujących sektorów (według Federalnej Służby Statystyki Państwowej FR):

- przetwórczy – 208,7 mln USD (70,7%), w tym głównie do przetwórstwa drewna i produkcji wyrobów z drewna – 119,7 mln USD (57,3% polskich inwestycji w sektorach przetwórczych), produkcji środków transportu i urządzeń – 29,3 mln USD (14,1% polskich inwestycji w sektorach przetwórczych), produkcji chemicznej – 18,4 mln USD (8,8%), produkcji wyrobów spożywczych, włączając napoje i tytoń – 10,1 mln USD (4,8%), produkcji wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych – 9,7 mln USD (4,6%), produkcji włókienniczej i krawiectwa – 6,8 mln USD (3,3%);
- operacje z nieruchomościami i świadczenie usług – 49,2 mln USD (16,7% łącznej sumy polskich inwestycji);
- handel hurtowy i detaliczny oraz remonty – 20,2 mln USD (6,8%);
- sfera finansowa – 16,5 mln USD (5,6%);
- budownictwo – 0,5 mln USD (0,2%).

Przeważającą część polskich inwestycji w produkcję środków transportu i urządzeń stanowią inwestycje tzw. pozostałe (głównie o charakterze kredytowym). Ponad połowa inwestycji także w sferę handlu hurtowego i detalicznego odnosi się do inwestycji pozostałych (54,1%). Praktycznie wszystkie polskie inwestycje portfelowe dotyczą sfery produkcji środków transportu i urządzeń. W pozostałych dziedzinach zdecydowanie przeważają inwestycje bezpośrednie.

Regionalna lokalizacja polskich inwestycji w Federacji Rosyjskiej

Według danych Federalnej Służby Statystyki Państwowej FR, najwięcej polskich inwestycji ulokowano (na koniec 2006 roku) w Północno – Zachodnim Okręgu Federalnym Rosji (włączając Obwód Kaliningradzki) – 169,7 mln USD. Największe przedsięwzięcie inwestycyjne realizowane jest w Obwodzie Nowgorodzkiem – 119,7 mln USD (zajmuje pierwsze miejsce wśród rosyjskich regionów pod względem wielkości polskich inwestycji) przez firmę GRAJEWO, która uruchomiła duży zakład produkcji płyt wiórowych. Docelowe plany inwestycyjne firmy oceniane są nawet na kilkaset mln USD. Planowane jest uruchomienie produkcji mebli i AGD w regionie.

Na drugim miejscu pod względem polskich inwestycji w Północno – Zachodnim Okręgu Federalnym Rosji jest Sankt Petersburg (25,7 mln USD) – miasto zajmuje czwarte miejsce wśród rosyjskich regionów pod względem wielkości polskich inwestycji.

Polscy inwestorzy i firmy usługowe prowadzą stałą współpracę z ok. 50 przedsiębiorstwami regionu.

W rejonie gatchińskim Obwodu Leningradzkiego (łącznie polskie inwestycje w obwodzie wynosiły na koniec 2006 roku 1,4 mln USD – 10 miejsce pod względem wartości) funkcjonowała m.in. spółka NOVOL-u (produkcja szpachłówek samochodowych). Wrocławski „Koelner” we Wsiewołożsku (Obwód Leningradzki) uruchomił fabrykę zamocowań budowlanych.

Polskie przedsiębiorstwa wykonywały prace konserwatorskie w regionie (głównie w Peterhofie), uczestniczyły w kompleksowej modernizacji stacji uzdatniania wody w Zelenogorsku (Obwód Leningradzki), współpracowały w zakresie technologii zimowego utrzymania dróg i innych projektach.

W regionie funkcjonuje m.in. salon meblowy firmy Studio-Rustica z Gdańska. Polsko – rosyjska spółka „MEDPOL” produkuje ozdoby choinkowe i artykuły higieniczne w Kronsztadzie. Przedstawiciel polskiej firmy BOLIX w Sankt Petersburgu zrealizował szereg projektów budowlanych w technice dociepleń budynków metodą Bolix.

Na piątym miejscu wśród rosyjskich regionów pod względem wielkości polskich inwestycji jest **Obwód Kaliningradzki** – 17,6 mln USD (według stanu na koniec 2006 roku). W regionie zarejestrowanych jest ok. 550 firm z udziałem kapitału polskiego. Są to z reguły firmy działające w sektorze budowlanym, handlu i usług.

Wśród bardziej znaczących firm działających na rynku Obwodu Kaliningradzkiego można wymienić między innymi „Budimex”, „Construction” (budownictwo), „Chołod System” (produkcja sprzętu chłodniczego), „Dospel” (wentylacja), „Maspex” (produkcja kawy).

Od połowy 2004 roku w obwodzie funkcjonuje Asocjacja Inwestorów Zagranicznych zrzeszająca kilkanaście firm – inwestorów działających na rynku regionalnym, w tym z Polski, Niemiec, Litwy, Szwecji, Danii i Chorwacji.

Potencjał współpracy inwestycyjnej w tym regionie jest jednak szerszy, co wynika m.in. z przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach przyjętego Federalnego Programu Celowego „Rozwoju Obwodu Kaliningradzkiego w okresie do 2010 roku”.

Możliwości rozwojowe regionu wiążą się również z przyjęciem nowej ustawy o Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Obwodzie Kaliningradzkim, która weszła w życie w kwietniu 2006 roku.

Aktywność inwestycyjną przejawiają również polskie przedsiębiorstwa w **Republice Komi** Północno – Zachodniego Okręgu Federalnego Rosji – 5,1 mln USD inwestycji według stanu na koniec 2006 roku, co plasuje region na ósmym miejscu pod względem wartości polskich inwestycji w FR.

W **Obwodzie Wołogodzkiem** polskie przedsiębiorstwo uruchomiło firmę, która prowadzi działalność w sferze przetwórstwa drewna.

Na drugim miejscu wśród rosyjskich regionów pod względem wielkości polskich inwestycji jest **Moskwa** – 62,2 mln USD (według stanu na koniec 2006 roku), natomiast na trzecim **Obwód Moskiewski** – 29,0 mln USD. W Obwodzie Moskiewskim zarejestrowano ok. 30 przedsiębiorstw z udziałem polskiego kapitału. Zakres ich działalności jest szeroki i obejmuje m.in. opracowywanie, produkcję i sprzedaż wodomierzy i innej aparatury, produkcję artykułów higienicznych w Obwodzie Moskiewskim („BELLA-Jegoriewsk”) – w grudniu 2004 roku uruchomiona została produkcja w drugim budynku produkcyjnym „Belli” w Jegoriewsku, a we wrześniu 2005 roku nowoczesne Centrum Logistyczne.

Prowadzone są rozmowy w sprawie uruchomienia w Obwodzie Moskiewskim zakładów sektora rolno – spożywczego (w tym produkcji napojów oraz jogurtów, a także pakowania i produkcji przypraw oraz wyrobów cukierniczych), produkcji farmaceutycznej, produkcji budowlanej, armatury sanitarnej, artykułów przemysłowych gospodarstwa domowego, wyrobów opakowaniowych (m.in. z tworzyw sztucznych), produkcji wyrobów higienicznych i chusteczek nawilżanych i innych branżach.

Stosunkowo aktywnie działają polscy inwestorzy także w innych regionach **Centralnego Okręgu Federalnego Rosji** (łączna wartość polskich inwestycji w tym okręgu wynosiła na koniec 2006 roku 120,4 mln USD). W okręgu polskie przedsiębiorstwa zainwestowały (poza Moskwą i Obwodem Moskiewskim) również m.in. w **Obwodzie Orłowskim** (16,1 mln USD, szóste miejsce wśród rosyjskich regionów pod względem wielkości polskich inwestycji) – w mieście Orzeł polska firma BIOTON rozpoczęła budowę zakładu produkcji insuliny oraz w **Obwodzie Włodzimirskim** (12,8 mln USD, siódme miejsce wśród rosyjskich regionów pod względem wielkości polskich inwestycji) - 15 grudnia 2005 r. nastąpiło oficjalne otwarcie zakładu produkcji mebli FORTE we Włodzimierzu – meble

mieszkańciami i biurowe (wcześniej w sierpniu 2005 r. uruchomiony został salon meblowy tej firmy we Włodzimierzu).

Inwestycje i plany inwestycyjne polskich przedsiębiorstw obejmują również inne regiony, w tym Obwód Smoleński (funkcjonuje m.in. wspólne polsko – rosyjskie przedsiębiorstwo ZAO „ETS” w sferze materiałów i prac budowlanych, planowane jest uruchomienie produkcji artykułów kosmetycznych i higienicznych), Obwód Tulski (m.in. plany zakupu zakładu i uruchomienia przetwórstwa drewna), Obwód Twerski (plany produkcji mebli), Obwód Kurski, Obwód Kałużski i inne.

Znaczny potencjał dla rozwoju polskich inwestycji w Rosji prezentuje **Republika Tatarstan**, jednak dotychczas zaangażowanie inwestycyjne Polski w regionie wynosi zaledwie 3,7 mln USD (dziewiąte miejsce wśród rosyjskich regionów pod względem wielkości polskich inwestycji), przy czym dotyczy w całości inwestycji portfelowych w sferze produkcji środków transportu i urządzeń. Aktualnie prowadzone są rozmowy na temat możliwości uruchomienia w regionie produkcji, w tym w sektorze rolnictwa oraz montażu maszyn rolniczych (z możliwością wykorzystania mechanizmów tworzonej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Ałabuga”).

Mniejsze wartościowo polskie inwestycje zostały zrealizowane również w **Obwodzie Rostowskim** (606 tys. USD, jedenaste miejsce pod względem wartości polskich inwestycji w FR) oraz w **Obwodzie Tiumeńskim** (472 tys. USD, dwunaste miejsce).

Polskie firmy uczestniczą oraz prowadzą rozmowy w sprawie udziału w realizacji szeregu obiektów budowlanych, w tym w Moskwie, Obwodzie Kaliningradzkim, Obwodzie Moskiewskim, Obwodzie Smoleńskim, Sankt Petersburgu, Astrachaniu, Irkucku, Nowosybirsku, Rostowie i innych ośrodkach regionalnych. W mieście Gagarin w Obwodzie Smoleńskim polskie przedsiębiorstwo wybudowało terminal logistyczny dla firmy Classen. Realizowana jest budowa Centrum Sprzedaży i Obsługi Volkswagena w Moskwie. Prowadzone są działania w zakresie podjęcia budowy centrum hotelowego w Moskwie.

Mniejsze wartościowo przedsięwzięcia z udziałem polskiego kapitału realizowane w ostatnim okresie - poza sferą handlu i pośrednictwa - występują najczęściej w sferze materiałów budowlanych, przetwórstwa drewna, opakowań z tworzyw sztucznych, a także w

przemysłe papierniczym, przetwórstwie owocowo-warzywnym, przemyśle lekkim, produkcji farb i lakierów.

Dla wzrostu polskiego zaangażowania inwestycyjnego na rynku rosyjskim ważne znaczenie ma stabilizacja warunków prowadzenia działalności inwestycyjnej w FR, czemu sprzyjałoby uzgodnienie i zawarcie polsko – rosyjskiej Umowy w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, prace nad którą zostały aktualnie wznowione.

Opr.: Aleksander Milota, I Radca

(źródło: dane Federalnej Służby Statystyki Państwowej FR)

ZMIANY NA ROSYJSKIM RYNKU FARMACEUTYKÓW. POLSKI EKSPORT I INWESTYCJE W SEKTORZE FARMACEUTYCZNYM ROSJI.

Wielkość rosyjskiego rynku farmaceutyków (według instytutu „Farmaekspert”) oceniana jest w 2006 roku na 10,7 mld USD (wzrost o 27,4% w porównaniu z 2005 rokiem, podczas gdy rynki leków krajów europejskich wznoszą się w tempie nie przekraczającym 6 – 7% rocznie).

W 2006 roku rosyjskie przedsiębiorstwa wyprodukowały towary farmaceutyczne o wartości ponad 2 mld USD. Najwięksi rosyjscy producenci to: „Mikrogen”, „Krajowe Leki”, „Farmstandard”, „Wierofarm” i „Farmacentr”.

Import pokrywa ok. 70 - 80% konsumpcji leków w FR.

Według rosyjskiej statystyki celnej, w 2006 roku Rosja importowała leki przeznaczone do sprzedaży detalicznej (kod PCN 3004) o wartości 5.260,2 mln USD, co oznaczało wzrost w porównaniu z 2005 rokiem o 37,4% (łącznie import wszystkich preparatów dla celów

farmaceutycznych przekraczał 6 mld USD). Wiodącymi dostawcami leków (kod 3004) były firmy z Niemiec (19,2% łącznego importu FR, wzrost dostaw o 27,5%) oraz Francji (12,5%, wzrost dostaw o 42,4%). Kolejne pozycje zajmowali eksporterzy z Włoch (6,7%, wzrost eksportu o 46,1%), Szwajcarii (6,0%, wzrost eksportu o 62,6%), Indii (5,9%, wzrost eksportu o 9,4%), Węgier (5,8%, wzrost eksportu o 16,9%), Słowenii (4,6%, wzrost eksportu o 30,3%), USA (4,4%, ponad 3 - krotny wzrost eksportu), Holandii (4,3%, wzrost eksportu o 61,7%), Wielkiej Brytanii (3,7%, wzrost eksportu o 43,1%).

Dostawy z Polski w 2006 roku zajmowały 11 pozycję w imporcie FR – 176,6 mln USD - 3,4% udział w rosyjskim imporcie, wzrost wartości eksportu w porównaniu z 2005 rokiem o 13,6% (w 2005 roku polski eksport do Rosji wynosił 155,4 mln USD, co sytuowało dostawy z RP na 8 pozycji w rosyjskim imporcie z 4,1% udziałem).

W ostatnim czasie na rynku rosyjskim zachodzą zmiany, które wpływają na możliwości eksportu farmaceutyków do Rosji.

Już obecnie obserwowana jest tendencja zmniejszania się importu leków (w styczniu 2007 roku przywóz preparatów farmaceutycznych spadł w porównaniu ze styczniem 2006 roku o 38%), która może utrzymać się do końca roku.

Wiąże się to z problemami realizacji programu dodatkowego zabezpieczenia w lekarstwa osób uprawnionych do ulg (dopłaty do sprzedaży określonych farmaceutyków) – prawo do bezpłatnych leków posiada w Rosji 8,7 mln obywateli. W 2006 roku przewidziano na ten cel 29,09 mld rbl, jednak zobowiązania przekroczyły limit budżetowy aż o ok. 40 mld rbl (z których aktualnie uregulowano ok. 20 mld rbl), a deficyt w wysokości ok. 20 mld rbl (po weryfikacji odpowiednich recept) będzie musiał być pokryty ze środków 2007 roku (w budżecie na 2007 r. wydzielono kwotę 34,9 mld rbl, która nie odpowiada zapotrzebowaniu, z uwzględnieniem w.wym. zobowiązań przechodzących z roku ubiegłego). Sytuacja ta powoduje zaległości płatnicze rosyjskich dystrybutorów upoważnionych do zakupu refundowanych leków wobec dostawców, w tym zagranicznych (również polskich).

Ocenia się, że skala dopłat w roku bieżącym może zmniejszyć się nawet o ok. 20%, co obniży tempo wzrostu rynku farmaceutycznego w Rosji do ok. 8,4% (nawet przy utrzymaniu skali dopłat na poziomie 2006 roku, tempo wzrostu wyniesie ok. 11,2%, a więc osiągnie poziom znacznie niższy od ubiegłorocznego).

Niektórzy eksperci rosyjscy przewidują wręcz stagnację rosyjskiego rynku farmaceutycznego.

Zmniejszenie zakresu refundacji leków wiąże się w pierwszej kolejności z wycofywaniem z tego systemu z reguły droższych importowanych preparatów (tendencja ta jest obserwowana już obecnie).

Informacyjnie: w 2006 roku leki realizowane z dopłatami stanowiły 23,4% rynku farmaceutycznego FR (w 2005 roku – 16,7%).

Drugim czynnikiem, w perspektywie wpływającym na import leków, jest tworzenie w FR holdingu farmaceutycznego – OAO „Rosyjskie Technologie Farmaceutyczne” (RTF). Rozporządzenie Rządu FR w tej sprawie zostanie rozpatrzone pod koniec marca br., a powstanie holdingu przewiduje się do 1 grudnia 2007 roku. W jego skład mają wejść państwowe pakiety akcji 5 zakładów branżowych i 9 instytutów naukowo – badawczych, których łączna wartość wyniesie 250 – 300 mln USD. Państwo zachowa kontrolę (50% plus 1 akcja), natomiast pozostałe ok. 50% będą mogli wykupić prywatni inwestorzy, w tym zagraniczni producenci farmaceutyków.

Planuje się, że do 2011 roku wartość aktywów holdingu ma wzrosnąć do 1,5 – 2 mld USD, głównie w rezultacie wprowadzenia na rynek rosyjski produkcji oryginalnych preparatów leczniczych w zakresie zwalczania chorób układu krążenia, gruźlicy, cukrzycy, chorób krwi.

Według doniesień prasowych, chęć przystąpienia do RTF wstępnie wyraziły takie firmy jak: „Novartis” (Szwajcaria), „Pfizer” (USA), „Sanofi – Aventis” (Francja).

Niektórzy eksperci wyrażają wątpliwości co do koncepcji powstania i możliwości szybkiego wzrostu wartości aktywów nowego holdingu, wskazując m.in. na znaczące zużycie mocy produkcyjnych rosyjskich zakładów farmaceutycznych i konieczność ich zasadniczej modernizacji.

Niezależnie od przyjętego modelu tworzenia RTF, podstawowym celem w.wym. holdingu będzie zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego FR, w tym głównie poprzez zwiększenie udziału w rynku preparatów produkowanych bezpośrednio w Rosji.

Powyższe tendencje dostrzegają zagraniczne koncerny farmaceutyczne, w tym z Europy Środkowej, które podejmują decyzje inwestycyjne w zakresie uruchamiania zakładów produkcyjnych w Rosji. Na rosyjskim rynku działają już m.in. „Gedeon Richter” i „Egis” (Węgry), „Nemofarm” (Serbia), „Krka” (Słowenia).

Wśród polskich inwestycji w sektorze farmaceutycznym FR można wymienić zakład produkcji insuliny firmy BIOTON w Orle. W roku bieżącym planowana jest inwestycja polskiej firmy „Polpharma”.

Ponadto, w 2007 roku wprowadzone zostały zmiany w zasadach potwierdzania zgodności leków na rynku rosyjskim. W okresie od 1 stycznia do 31 marca 2007 roku producenci (sprzedawcy) zarejestrowanych preparatów farmaceutycznych mogli samodzielnie wybrać formę obowiązkowego potwierdzenia zgodności – obowiązkową certyfikację lub zadeklarowanie zgodności. Deklaracja zgodności jest przyjmowana w przypadku posiadania przez producenta (sprzedawcę) protokołu badań przeprowadzonych w akredytowanym laboratorium (centrum) badawczym lub certyfikatu zgodności na produkcję lub system jakości systemu certyfikacji GOST R.

Od 1 kwietnia 2007 roku w.wym. preparaty farmaceutyczne nie podlegają obowiązkowej certyfikacji (zgodnie z Rozporządzeniem Rządu FR z dnia 28 grudnia 2006 roku Nr 810 „O zmianach w Rozporządzeniu Rządu FR z dnia 10.02.2004 r. Nr 72”).

„Rekomendacje metodyczne w zakresie przyjmowania i rejestracji deklaracji zgodności środków leczniczych” zostały zatwierdzone Zarządzeniem Ministerstwa Przemysłu i Energetyki FR z dnia 26 grudnia 2006 roku Nr 425. „Rekomendacje...” określają zagadnienia przyjmowania, rejestracji i stosowania deklaracji zgodności; prowadzenia rejestru zarejestrowanych deklaracji zgodności; tryb kontroli produkcji, której jakość zastała potwierdzona deklaracją zgodności oraz sprawy odpowiedzialności producenta (sprzedawcy) takich wyrobów. Obrót środków leczniczych na terytorium FR dokonywany jest wyłącznie po zarejestrowaniu deklaracji zgodności środka farmaceutycznego z wymogami dokumentów normatywnych. Deklaracja zgodności ma zastosowanie wobec każdej serii (partii) środka leczniczego wprowadzanego do obrotu. Przyjęta przez producenta (sprzedawcę) deklaracja zgodności środka leczniczego podlega rejestracji w akredytowanym organie certyfikacji.

Ponadto, w zakresie nowych przepisów potwierdzania zgodności obowiązują między innymi:

- Pismo z dnia 29 grudnia 2006 r. Nr 01-500045/06 Federalnej Służby ds. Nadzoru w Sferze Ochrony Zdrowia „O deklarowaniu zgodności środków leczniczych”,
- Pismo z dnia 31 stycznia 2007 roku Nr 01I-90/07 Federalnej Służby ds. Nadzoru w Sferze Ochrony Zdrowia Ministerstwa Ochrony Zdrowia i Rozwoju Społecznego FR „O potwierdzaniu zgodności środków leczniczych” (zasady informowania konsumentów leków),

- Pismo z dnia 19 stycznia 2007 roku Nr 01-06/1568 Federalnej Służby Celnej „O deklarowaniu zgodności środków leczniczych” (wykazy produkcji podlegającej deklarowaniu zgodności przy wprowadzaniu na obszar celny FR).

Procedury i etapy dokonywania obrotu środkami leczniczymi na rynku rosyjskim, w tym rejestracji zagranicznych wyrobów farmaceutycznych, dostępne są m.in. na stronie internetowej www.regmed.ru.

Zmiana przepisów może powodować dodatkowe utrudnienia (w tym koszty) dla dostawców leków do Rosji; po 1 kwietnia 2007 roku w odniesieniu również do towarów już posiadających rosyjskie certyfikaty zgodności (GOST R), co sygnalizują niektóre polskie firmy farmaceutyczne. Jednak obiektywna ocena skutków będzie możliwa po analizie realnie stosowanych procedur związanych z przejściem od obowiązkowej certyfikacji do deklarowania zgodności preparatów farmaceutycznych.

Opr.: A.Milota, I Radca

Potencjał gospodarczy i propozycje inwestycyjne Obwodu Jarosławskiego dla polskich przedsiębiorców.

Obwód Jarosławski znajduje się w centrum europejskiej części Rosji, na północ od Moskwy, graniczy z Obwodem Moskiewskim, a także Władymirskim, Wołogodzkiem, Kostromskim i Iwanowskim.

Powierzchnia – 36,4 tys. km².

Liczba mieszkańców - 1,3 mln, w tym ok. 82% zamieszkuje w miastach.

Stolica Jarosławł – 600 tys. mieszkańców.

Gubernator Obwodu Jarosławskiego - Anatolij Lisicyn.

W roku 2006 kontynuowany był wzrost gospodarczy Obwodu Jarosławskiego. Odnotowano ok. 5% wzrost produkcji przemysłowej, o ok. 10% zwiększyło się wydobycie surowców mineralnych, a produkcja rolna wzrosła o 8%.

W 2006 r. wybudowano 236 tys.m² powierzchni mieszkaniowej, co stanowi 5% wzrost w stosunku do roku 2005.

Obwód Jarosławski posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę transportową (wskaźnik gęstości sieci dróg lokuje obwód w pierwszej dziesiątce regionów FR). Lotnisko w Jarosławlu uzyskało status międzynarodowego portu lotniczego.

Średnia płaca nominalna wzrosła w 2006 r. o 21% i wyniosła 8.934 Rbl(ca 340 USD).

Współpraca Obwodu Jarosławskiego z Polską.

W ciągu ostatnich 10 lat Obwód Jarosławski prowadził wymianę handlową z Polską. W 2005 r. Polska zajmowała 4 miejsce wśród importerów z Obwodu Jarosławskiego i 9 miejsce w eksporcie do obwodu.

Polski import z Obwodu Jarosławskiego w 2005 r. wyniósł 25,5 mln USD, a 2006 r. osiągnął 39,2 mln USD.

Natomiast, wielkość eksportu Polski do Obwodu Jarosławskiego wyniosła w 2005 r. 4,8 mln USD, a w 2006 r. zaledwie 3,2 mln USD.

W ciągu ostatnich lat odnotowuje się tendencję wzrostową polskiego importu z Obwodu Jarosławskiego i tendencję spadkową polskiego eksportu.

Przedmiotem polskiego importu są głównie: węgiel techniczny (sadze), produkty naftowe, drewno, tkaniny lniane, natomiast przedmiotem eksportu są urządzenia (m.in kotły parowe) produkty naftowe, smary i.in.

Poziom współpracy handlowej z Polską nie odpowiada potencjałowi i możliwościom współpracy handlowej obu stron.

Jedną z efektywniejszych form współpracy są powiązania międzyregionalne z Województwem Dolnośląskim, z którym podpisano w 2003 r. porozumienie w współpracy.

Natomiast w 2004 r. zostało podpisane porozumienie o współpracy Dolnośląskiej Izby Gospodarczej z Jarosławską Izbą Handlowo-Przemysłową.

Władze Obwodu Jarosławskiego wskazują, że **najbardziej perspektywicznymi dziedzinami współpracy z Polską są:**

- budownictwo, zarówno mieszkaniowe, jak i innych obiektów (centra handlowe, hotele, terminal logistyczno-transportowy),
- dostawy urządzeń, systemów i technologii ogrzewania obiektów mieszkaniowych i przemysłowych,
- dostawy materiałów izolacyjnych,
- przetwórstwo rolno-spożywcze (m.in wyroby piekarnicze, mięsne, mączne itp.),
- współpraca w zakresie komponentów dla branży motoryzacyjnej, do produkcji opon oraz komponentów do produkcji farb i lakierów,
- dostawy urządzeń i technologii dla przemysłu petrochemicznego, tytoniowego, produkcji opakowań, materiałów izolacyjnych, farmaceutyków oraz artykułów rolno-spożywczych.

Wiele projektów budowlanych i inwestycyjnych będzie realizowanych w ramach programu przygotowań do obchodów 1000-lecia miasta Jarosław w 2010 r.

Inwestycje w Obwodzie Jarosławskim.

Wartość inwestycji, które napłynęły do Obwodu Jarosławskiego w latach 2001-2006 wyniosła 620,4 mln USD.

W 2005 r. do Obwodu Jarosławskiego napłynęło 77,1 mln USD inwestycji zagranicznych, w tym 15,9% stanowiły inwestycje bezpośrednie, 63,5% inwestycje portfelowe, 20,6% pozostałe (kredyty handlowe i kredyty zagraniczne).

W 2005 r. inwestycje zagraniczne były skierowane w 53,3% do przemysłu przetwórczego, 31,1% do elektroenergetyki, 13,6% do handlu.

W 2006 r. Obwód Jarosławski zajął 2 miejsce pod względem atrakcyjności inwestycyjnej wśród podmiotów terytorialnych FR.

Obecnie największy projekt inwestycyjny realizowany jest przez zakład naukowo-badawczy „Saturn”, który wspólnie z firmą francuską wygrał konkurs na produkcję silników SaM146. Silniki będą montowane w samolotach Superjet wykorzystywanych w przelotach regionalnych. Produkcja seryjna silników rozpocznie się w latach 2008-2009. Wartość inwestycji – 600 mln USD.

Kolejną znaczącą inwestycją w Obwodzie Jarosławskim jest modernizacja zakładu przetwórstwa ropy naftowej „Slavneft-Jarosławnieftieorgsintez”. Wartość inwestycji – 600 mln USD.

Rozpoczęto również nową inwestycję w zakładach „Awtodiesel” mającą na celu uruchomienie montowni silników „Reno” spełniających standard Euro-3, a w perspektywie Euro-4 na licencji koncernu Renault Trucks. Wartość inwestycji – 200 mln USD.

W zakładach tych przewidziane jest również uruchomienie produkcji nowych silników ЯМЗ-530 we współpracy z firmą austriacką AVL. Rozpoczęcie produkcji przewidziano w 2008 r. w oparciu o kredyt Wnieszekonombank wartości 30 mln EUR.

W fazie modernizacji jest zakład „Rosyjskie Farby”. Modernizacja zakładu prowadzona jest przy wsparciu technologicznym firmy amerykańskiej.

W rejonie uglińskim budowany jest - przy udziale firmy francuskiej- zakład produkcji kabli. Planowana jest również budowa największego w Rosji klubu golfowego.

Do jednego z najbardziej prestiżowych projektów Obwodu Jarosławskiego zaliczyć należy plan stworzenia centrum logistycznego – na bazie międzynarodowego portu lotniczego „Tunoszna”, dostosowanego do obsługi samolotów transportowych.

Istotnym projektem infrastrukturalnym jest planowana budowa mostu przez Wołgę, który sprzyjać będzie rozwojowi transportu.

Problemem Obwodu Jarosławskiego, wymagającym szybkiego rozwiązania, jest niedostateczna liczba miejsc hotelowych. W związku z tym rozpoczęto, wraz z moskiewskimi firmami budowlanymi realizację programu „Budujemy razem”. W ramach programu wybudowany już został 4-czerogwiazdkowy hotel w Rostowie Wielkim, w planach jest jeszcze budowa hoteli w w Jarosławlu, Rybińsku, Ugliczu i Pieriesławle-Zaleskim.

Propozycje inwestycyjne Obwodu Jarosławskiego dla polskich przedsiębiorców:

1. Budowa zakładu przerobu drewna z przygotowaniem wyrobów dla przemysłowego i codziennego użytku - w rejonie poszechońskim dysponującym lasami o powierzchni 211 tys.ha (do dyspozycji 100 ha działka z mediami) lub stworzenie produkcji na bazie istniejącego kombinatu „Sielchoztechnika”.
Kontakt: przewodniczący rejonu Kabanow W.G. tel/fax: +7(48546)2-28-43.
2. Modernizacja zakładu przerobu drewna – wartość inwestycji 500 tys. EUR.
Kontakt: Przewodniczący rejonu Pociernin W.D. tel/fax: +7(48539)2-25-53.
3. Budowa zakładu produkcji węgla opałowego z drewna w rejonie daniłowskim dysponującym dużymi zapasami drzewa – wartość inwestycji 800 tys. EUR.
Kontakt: Przewodniczący rejonu Iwanickij A.B. tel.: +7(48538)2-11-45.
4. Linia technologiczna do produkcji włókien lnianych dla Daniłowskiego Zakładu Lnianego – wartość inwestycji 1.500 tys. EUR.
Kontakt: Przewodniczący rejonu Iwanickij A.W. tel.: +7(48538)2-11-45.
5. Modernizacja zakładu produkcji włókien lnianych w rejonie niekouskim – wartość inwestycji 1,5 mln EUR.
Kontakt: Przewodniczący rejonu Korolow S.I. tel.: +7(48547)2-16-65.
6. Budowa zakładu produkcji pasz (60t/dobę) w rejonie jarosławskim.
Kontakt: Przewodniczący rejonu Milto W.I. tel.: +7(4852)72-13-19.
7. Budowa zakładu produkcji serów miękkich przerabiającego do 150 t mleka dziennie.
Kontakt: Przewodniczący rejonu Milto W.I. tel.: +7(4852)72-13-19.
8. Modernizacja zakładu mleczarskiego produkującego mleko, masło i ser w rejonie niekouskim – wartość inwestycji 500 tys. EUR.
Kontakt: Przewodniczący rejonu Korolow S.I. tel.: +7(48547)2-16-65.

9. Modernizacja fermy kurzej „Brejtowskaja pticefabrika – Ruskij Wiek”– wartość inwestycji 500 tys. EUR.

Kontakt: Przewodniczący rejonu Poczerniw W.D. tel./fax: +7(48539)2-25-53.

10. Modernizacja zakładu rozrodu bydła mlecznego w rejonie tutajewskim – wartość inwestycji 2 mln EUR.

Kontakt: Przewodniczący rejonu Andriejew J.J. tel./fax: +7 (48533)2-36-63.

11. Stworzenie wzorcowych gospodarstw ekologicznych – wartość inwestycji 800 tys. EUR.

Kontakt: Żukow E.P. tel.: 8-903-827-06-55.

12. Budowa cegielni (10 mln sztuk rocznie, na bazie miejscowego surowca) w rejonie jarosławskim

Kontakt: Przewodniczący rejonu Milto W.I. tel.: +7(4852)72-13-19.

13. Budowa zakładu cegły ceramicznej - 6 mln sztuk rocznie w mieście Miskino - wartość inwestycji 1 mln EUR.

Kontakt: Wołkow P.P. – pełnomocnik przewodniczącego okręgu miejskiego d/s inwestycji, stosunków międzyregionalnych i turystyki tel.: +7(48544)2-16-45.

14. Budowa cegielni na bazie istniejącego zakładu produkującego 15 mln sztuk cegły rocznie – wartość inwestycji 1 mln EUR.

Kontakt: Administracja rejonu Ijubimskiego, zastępca przewodniczącego Wasiljew S.A. tel.: +7(48543)2-11-44.

15. Budowa hotelu (50 pokoi hotelowych) w mieście Gawriłow-Jam – wartość inwestycji 1.500 tys. EUR.

Kontakt: Smirnowa I.L - dyrektor Gawriłow-Jamsko Centrum Handlowo-Usługowe Sp. z o.o. tel./fax: +7(48234)2-40-86.

16. Produkcja folii opakowaniowej – wartość inwestycji 500 tys. EUR.

Kontakt: Gusar Sp. z o.o tel./fax: +7(48535)2-14-66.

17. Budowa hotelu cztero- gwiazdkowego dla turystów zagranicznych na przedmieściach miasta Jarosław.

Kontakt: Przewodniczący rejonu Milto W.I. tel: +7(4852)72-13-19.

18. Rekonstrukcja obiektu zabytkowego „Dom Seliwanowych” z przeznaczeniem na hotel trzygwiazdkowy w mieście Rostów – wartość inwestycji 2,5 mln EUR.

Kontakt: Sojuz-Audyt Sp. z o.o tel.: +7(4852)73-30-54.

19. Budowa klubu jachowegow mieście Myszkino na brzegu Wołgi – wartość inwestycji 5 mln EUR.

Kontakt: Wołkow P.P - pełnomocnik szefa okręgu miejskiego d/s inwestycji, kontaktów

Międzyregionalnych i turystyki tel.: +7(48544)2-16-45.

20. Budowa centrum turystycznego w mieście Myszkino na brzegu Wołgi – wartość inwestycji 5 mln EUR.

Kontakt: Wołkow P.P - pełnomocnik szefa okręgu miejskiego d/s inwestycji, kontaktów

międzyregionalnych i turystyki tel.: +7(48544)2-16-45.

21. Budowa centrum wypoczynku letniego dla młodzieży na brzegu Wołgi – wartość inwestycji 2 mln EUR.

Kontakt: Wołkow P.P - pełnomocnik szefa okręgu miejskiego d/s inwestycji, kontaktów

międzyregionalnych i turystyki tel.: +7(48544)2-16-45.

22. Modernizacja oczyszczalni wód komunalnych w rejonie tutajewskim - wartość inwestycji 1 mln EUR.

Kontakt: Przewodniczący rejonu Andrejew J.J. tel./fax: +7(48533)2-36-63.

23. Budowa centrum sportowo-rekreacyjnego w rejonie pieriesławskim na bazie parku narodowego „Jezioro Pleszczejewo”.

Kontakt: Dyrektor parku narodowego Czaplina J.A. tel./fax: +7(48535)2-14-09.

24. Budowa centrum logistycznego na bazie międzynarodowego lotniska „Tunoszna” w Jarosławlu – wartość inwestycji 39 mln EUR.

Kontakt: Z-ca Gubernatora Obwodu Jarosławskiego Błatow W.J tel. +7(4852)30-23-51.

25. Organizacja produkcji systemu automatycznej kontroli uszkodzeń zamków w wagonach kolejowych.

Kontakt: Kuzniecowa A.W. tel.: +7(4855)28-58-38 w.3-33., fax.: +7(4855)28-58-35.
e-mail: itc@nm.ru

26. Organizacja produkcji systemu automatycznego pomiaru poziomu wody dla generatorów

wodnych stacji energetycznych – wartość inwestycji 300 tys. EUR.

Kontakt: Kuzniecowa A.W. tel.: +7(4855)28-58-38 w.3-33., fax.: +7(4855)28-58-35,
e-mail: itc@nm.ru

Ewa Fischer, I Sekretarz WPHI

Największe wystawy międzynarodowe w Moskwie w kwietniu 2007 r.

1. 03-06.04 XIII Międzynarodowa Wystawa Budowlana „MOSBUILD-2007/Materiały budowlane, Ceramika i Kamień, Ocieplenia, Technika Sanitarna”
www.expocentr.ru
2. 03-06.04 Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Budowlana „MOSBUILD/WNĘTRZE, MATERIAŁY WYKOŃCZENIOWE I DESIGN”
www.crocus-expo.ru
3. 03-06.04 Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Budowlana „MOSBUILD / POKRYCIA PODŁOGOWE”
www.crocus-expo.ru
4. 03-06.04 Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Budowlana „MOSBUILD – DEKORACJA OKIEN I TEKSTYLIA DEKORACYJNE”
www.crocus-expo.ru
5. 03-06.04 Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Budowlana „MOSBUILD/

ARCHITEKTURA KRAJOBRAZU I GOSPODARSTWO
PRYZAGRODOWE”

6. 03-06.04 www.crocus-expo.ru
Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Budowlana
„MOSBUILD/OKNA I DRZWI”
7. 03-06.04 www.crocus-expo.ru
Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Budowlana „MOSBUILD/
SZKŁO I FASADY”
8. 05-07.04 www.vvcentre.ru
VIII Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa „ZooRus-2007”
9. 10-13.04 www.exposokol.ru
V Jubileuszowa Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Wyposażenia
Analitycznego, Aparatury Kontrolno-Pomiarowej, Mebli Laboratoryjnych i
Odczynników Chemicznych „A-TESTex (Analityka) 2007”
10. 11-14.04 www.expocentr.ru
III Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Show Technology Expo
„SHOWTEX-2007”
11. 11-14.04 www.expocentr.ru
II Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa PIWOWAR-2007
12. 11-14.04 www.crocus-expo.ru
XVII Międzynarodowa Wystwa Sprzętu AGD i Elektroniki „CEM
(CONSUMER ELECTRONICS MOSCOW) 2007”
13. 11-14.04 www.vvcentre.ru
II Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Dźwigów
"KranEkspo – 2007”
14. 12-15.04 www.expocentr.ru
Międzynarodowa Wystawa Jachtów, Kutrów, Łodzi i Akcesoriów
„KUTRY I ŁODZIE-2007”
15. 12-15.04 www.crocus-expo.ru
III Międzynarodowa Moskiewska Wystawa „KUTRY I
JACHTY. WIOSNA- 2007”
16. 12-15.04 www.crocus-expo.ru
VII Międzynarodowa Wystawa Techniki Fotograficznej i Video
„FotoForum-2007”
17. 12-15.04 www.exposokol.ru
V Międzynarodowa Wiosenna Wystawa Salonów Florystycznych,
Towarów i Wyposażenia dla Kwiaciarni i Centrów Sadowniczych
„Flowerex’07”
18. 12-14.04 www.expocentr.ru
XV Międzynarodowa Wystawa
„Klinga – tradycja i współczesność-2007”
19. 12-14.04 www.expocentr.ru
XXV Międzynarodowa Wystawa „Wykształcenie i kariera-2007”
20. 12-14.04 www.expocentr.ru
V Międzynarodowa Wystawa Kredytowo-Finansowa
„KREDITEKspo-2007”
21. 12-14.04 www.expocentr.ru
Międzynarodowe Forum Żywnienia Dziecięcego, Szkolnego i Optymalnego
22. 12-14.04 www.expocentr.ru
XII Międzynarodowa Wystawa Sprzętu Hi-Fi, High End, Kina

- Domowego, Cyfrowych Multimediiów, Systemów Rozrywki „Inteligentnego Domu” - „HDI SHOW – 2007,,
www.crocus-expo.ru
23. 12-14.04 IX Międzynarodowa Wystawa „Place zabaw i miejsca rozrywki RAPPА – 2007”
www.vvcentre.ru
24. 16-19.04 XXI Międzynarodowe Moskiewskie Forum Stomatologiczne „Stomatologiczny Salon -2007”
www.crocus-expo.ru
25. 17-19.04 III Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa i Konferencja „Transport Przesyłowy-2007”
www.expocentr.ru
26. 18-20.04 VI Moskiewskie Międzynarodowe Forum Cukiernicze
www.vvcentre.ru
27. 19-22.04 III Międzynarodowa Wystawa „Salon Kominków”
 III Międzynarodowa Wystawa „Drewniany dom”
www.expocentr.ru
28. 19-21.04 Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Perfumerii i Kosmetyków „INTERCHARM PROFESSIONAL – 2007”
www.crocus-expo.ru
29. 20-22.04 Międzynarodowy Festiwal Moskiewski „MOTOR-PARK 2007”
www.crocus-expo.ru
30. 23-27.04 XXVI Międzynarodowa Wiosenna Wystawa Obuwia i Gotowych Wyróbów ze Skóry „Obuwie. Świat Skóry-Wiosna-2007”
www.expocentr.ru
31. 23-27.04 VIII Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Środków Transportu i Organizacji Ruchu „KOMTRANS-2007”
www.crocus-expo.ru
32. 23-26.04 Międzynarodowa Wystawa Zasad Certyfikacji Produkcji i Usług na Rynku Rosyjskim i na Rynkach Światowych „Certyfikacja i regulaminy techniczne-2007”
www.expocentr.ru
33. 23-26.04 VII Międzynarodowe Forum i Wystawa „Wysokie Technologie XXI wieku”
www.expocentr.ru
34. 23-26.04 II Międzynarodowa Wystawa „OCEAN-2007”
www.expocentr.ru
35. 23-26.04 XII Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Handlowo-Przemysłowa „Piekarnia-Makarony- INTERSLADOSTI – 2007”
www.vvcentre.ru
36. 24-28.04 XI Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Instytucji Kształcenia i Wychowywania Przedszkolnego, Średniego i Pozaszkolnego „Szkoła’2007”
www.exposokol.ru 24-27.04
37. 24-28.04 III Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Instytucji Kształcenia Wyższego, Średniego i Podstawowego „Edu-Prof’2007”
www.exposokol.ru
38. 24-28.04 IV Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Centrów Wypoczynkowych, Organizacji Turystycznych „Odpoczynek + Wychowanie” – EduTour

39. 24-28.04 www.exposokol.ru
IV Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Klubów i Organizacji Sportowych, Dostawców i Producentów Sprzętu Sportowego, Odzieży Sportowej, Wyposażenia Boisk „EduSport’2007”
40. 24-28.04 www.exposokol.ru
VI Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Technologii Informatycznych, Programów, Środków i Sprzętu do Nauki i Kształcenia, „EduInfotech’2007”
41. 24-28.04 www.exposokol.ru
V Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Literatury Naukowej, Poznawczej i Pogłębiającej Wiedzę, „Edu-Book’2007”
42. 24-27.04 www.expoctr.ru
V Międzynarodowy Salon Kulinarny „Świat Restauracji”
43. 24-26.04 XI Międzynarodowa Wystawa i Konferencja „Wyposażenie górnicze, wydobywanie i wzbogacanie rud i minerałów” – MINING WORLD RUSSIA
44. 25-29.04 II Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa i Degustacja „Karta Win”
www.crocus-expo.ru
45. 25-28.04 XII Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa „Inwestycje, Budownictwo. Nieruchomości. „REALTEKS-2007”
www.expoctr.ru
46. 25-28.04 X Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Komponentów Elektronicznych i Wyposażenia Technologicznego „EkspoElektronika”
www.crocus-expo.ru
47. 25-27.04 Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Nakryć Głowy, Surowców, Akcesorii "Optorg - Czapki - 2007. Sezon 2007-2008",
www.vvcentre.ru
48. 26-29.04 IV Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa „Architektura Krajobrazowa. FLORYSTYKA – 2007”
www.crocus-expo.ru

Opracowanie: Ewa Fischer, I Sekretarz WPHI

Licencjonowanie niektórych rodzajów działalności gospodarczej w FR

W nr 2/2007 Biuletynu WPHI opublikowaliśmy tabelę z opisem aktów prawnych regulujących licencjonowanie niektórych rodzajów działalności gospodarczej w FR. Poniżej zamieszczamy linki do aktów prawnych związanych z licencjonowaniem, które weszły w życie po opublikowaniu Biuletynu WPHI nr 2:

- Przewóz pasażerów transportem samochodowym (przewóz ponad 8 osób) – <http://www.polweh.ru/prawo/2-1.zip>

- Działalność zbioru, wykorzystywania, unieszkodliwiania, transportu i składowania niebezpiecznych odpadów - <http://www.polweh.ru/prawo/2-2.zip>
- Obrót środkami narkotycznymi i psychotropowymi - <http://www.polweh.ru/prawo/2-3.zip>
- Produkcja środków farmaceutycznych - <http://www.polweh.ru/prawo/2-4.zip>
- Prowadzenie działalności farmaceutycznej - <http://www.polweh.ru/prawo/2-5.zip>
- Rozporządzenie o zadaniach Federalnej Służby ds. Nadzoru Ekologicznego, Technicznego i Atomowego - <http://www.polweh.ru/prawo/2-6.zip>

Marek Reszuta, II sekretarz WPHI
